

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Maria Laakkonen	Suomi.fi	04.05.2026 12:05:44 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (61 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

ympäristölautakunta

§ 23

29.04.2026

ympäristölautakunta

Aika 29.04.2026 klo 18:00 - 18:56**Paikka** Kaupungintalon 2. krs kokoushuone**Osallistujat**

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Pynnönen Kai	puheenjohtaja
	Depner Miikka	jäsen
	Karola Lilli	jäsen
	Kotolahti Veikko	jäsen
	Ljungkvist Tuula	henkilökohtainen varajäsen
	Mällönen-Valkeinen Irja	jäsen
	Palm Ismo	jäsen
	Ronkainen Anne	jäsen
	Simpanen Sallamaari	jäsen
	Tervala Sanna-Kaisa	jäsen
	Vastamäki Jari	jäsen
Muu	Houhala Keijo	esittelijä
	Laitinen Tarja	esittelijä
	Mara Juha	esittelijä
	Laakkonen Maria	pöytäkirjanpitäjä
	Lehtimäki Kirsi	kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Poissa	Karnaattu Markku	
	Marttila Jani	
	Mäentalo Lasse	
	Tanskanen Matti	
	Rajajärvi Jouko	
	Parkkonen Jari	
	Nurmia Mari	

Laillisuus ja päätösvaltaisuus**Päätös:** Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.**Käsitellyt asiat**

23 - 23

Pöytäkirjan tarkastus**Päätös:** Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Anne Ronkainen ja Sallamaari Simpanen.

ympäristölautakunta

§ 23

29.04.2026

**Pöytäkirja yleisesti
nähtävillä**

Pöytäkirja on julkaistu Heinolan kaupungin verkkosivuilla www.heinola.fi viimeistä allekirjoitusta seuraavana päivänä. (kts. allekirjoitusten yhteenvetosivu > <https://www.heinola.fi/heinola-ja-hallinto/paatokseteko-ja-paattajat/esityslistat-ja-poytakirjat/muutoksenhakuajan-nahtavana-olevat-sahkoisesti-allekirjoitetut-poytakirjat/>)

§ 23 Yhteiskäsittelylupa, Päijät-Hämeen Murske Oy, 111-405-6-71, Heinola

ympltk 29.04.2026 § 23

289/11.01.00/2025

Asia Päätös maa-ainelain (555/1981) 4 §:n mukaisesta maa-ainesten ottamislupahakemuksesta ja ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta, joka koskee kiviaineksen louhintaa ja muualta tuodun rakentamisessa syntyneen louheen vastaanottoa sekä ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohta 7 c (kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää), ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohta 7 e (kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää) ja ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohta 13 f (muu kuin alakohdassa a, b ja e tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitosmaista, ei kuitenkaan liitteen 4 kohdassa 9 tarkoitettun biokaasulaitoksen toiminta).

Hakija Päijät-Hämeen Murske OY
Y-tunnus 3229925-4
Marjatie 15 D 27
18200 Heinola
Yhteyshenkilö: Sanni Kiuru

Lautakunnan ratkaisu

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä ympäristöpäällikkö Laitinen, Tarja

Päätösehdotus Ympäristölautakunta päättää myöntää Päijät-Hämeen Murske Oy:lle luvan 111-2026-52.

Lupa on maa-ainelain 4 §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisen maa-ainesten ottamiselle Heinolan kylän tilalla Tervahaudanmäki (111-405-6-71), kiviaineksen louhinnalle ja murskaukselle sekä muualta tuodun rakentamisessa syntyneen louheen ja pilaantumattoman ylijäämämaan vastaanotolle.

Luvan hakemisen perusteet

Maa-ainelaki (555/1981) 4 §
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 47 a §

Toimivalta Toimivaltainen viranomainen on maa-ainelain 7 §:n ja ympäristönsuojelulain 34 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Heinolan 3.2.2026 alkaen voimassa

olevan hallintosäännön (Valtuusto 2.2.2026 3 §) mukaan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta.

Valmistelija

ympäristönsuojelutarkastaja Neuvonen Jonne, p. 050 091 8589, etunimi.sukunimi@heinola.fi

LUPAMÄÄRÄYKSET

Yleiset määräykset

1. Ottamislupa myönnetään kymmeneksi (10) vuodeksi siten, että luvan voimassaoloaikana maa-aineksia saa ottaa ottamissuunnitelman osoittamalta 3,4 ha:n suuruiselta alueelta enintään 250 000 m³ltr. (MAL 3 §, 11 §)
2. Ottamisalue tulee merkitä maastoon ennen ottamistoimintaan ryhtymistä riittävän pysyvilla ja näkyvilla paaluilla ja alueella tulee asentaa ottamisen edetessä riittävästi korkomerkkejä oton pohjatason seuraamiseksi. (MAL 3 §, 11 §, VnA 926/2005 7 §)
3. Maa-ainesten oton saa aloittaa vasta alkutarkastuksen jälkeen. Alkutarkastuksen ajankohdasta on sovittava valvontaviranomaisen kanssa. Tarkastuksella tarkastetaan mm. ottamisalueen merkintä maastoon, korkeusmerkintöjen riittävyys. Vakuuden tulee olla asetettuna ennen alkutarkastusta. (VnA 926/2005 7 §)
4. Ottamisen aikana muodostuvat jyrkät rinteet on merkittävä selkeästi ja varustettava esimerkiksi suojaköydellä tai lippusiimalla. Putoamisvaarasta on varoitettava näkyvästi. Kallioleikkauksen reunalle, jotka ovat yli 3 metriä korkeita on tahaton pääsy estettävä tarkoituksenmukaisin rakentein. (MAL 11 §)
5. Luvaton kulku alueelle on estettävä. (MAL 11 §)
6. Luvan haltija vastaa maa-aineslain 9 §:n mukaisista velvoitteista, jotka maa-ainesten ottamisesta saattavat aiheutua. (MAL 9 §)
7. Alueella ei saa varastoida, haudata tai polttaa jätteitä. (MAL 11 §, JL 13 §)
8. Toiminnassa mahdollisesti syntyvät jätteet sekä vaaralliset jätteet tulee varastoida ja käsitellä asianmukaisesti sekä toimittaa paikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseistä jätettä. Alueella ei saa säilyttää jätteitä tai toimintaan kuulumatonta tavaraa. Toiminnanharjoittaja vastaa alueen siisteydestä. (MAL 11 §, JL 13 §)

Maa-ainesten ottaminen

9. Ottamisalueella tulee olla riittävästi korkomerkkejä oton pohjatason seuraamiseksi. (MAL 11 §)
10. Maa-ainesten ottamisen alin syvyys saa ulottua enintään tasoon +90,0 (N2000). Maa-ainesten ottajan tulee tarvittaessa selvittää kaivauksen pohjan taso ulkopuolisella mittauksella. (MAL 3 §, 11 §, VnA 926/2005 7 §)

Muualta tuotu kivilouhe ja pilaantumaton maa-aines

11. Alueella voi vastaanottaa hakemuksen mukaisesti maksimissaan 50 000 tonnia vuodessa muualta tuotua rakentamisessa syntynyttä louhetta ja pilaantumattomaa tontta ylijäämämaata.

Toiminta-ajat

12. Sallitut toiminta-ajat ovat seuraavat:
  - Murskaaminen arkipäivisin klo 7.00 – 22.00
  - Poraus arkipäivisin klo 7.00 – 21.00
  - Rikotus arkipäivisin klo 8.00 – 18.00
  - Räjähdykset arkipäivisin klo 8.00 – 18.00
  - Kuormaaminen ja kuljetus arkipäivisin klo 6.00 – 22.00
  - Maa-aineksen vastaanotto arkipäivisin klo 6.00 – 22.00

Murskaamista, poraamista, rikotusta tai räjäytyksiä ei saa tehdä kesälomakauden välisenä aikana 1.6 - 31.8.

Murskaamista, poraamista, rikotusta tai räjäytyksiä eikä kuormauksia tai kuljetuksia saa tehdä viikonloppuisin eikä arkipäivisin (YsL 52 §, VnA 800/2010 8 §, NaapL 17 §)

Melu, pöly ja värinä

13. Toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa ylittää vakituisen asumiseen käytettävillä kiinteistöillä ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB. Loma-asumiseen käytettävillä kiinteistöillä toiminnan aiheuttama melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason päiväohjearvoa 45 dB. Tarvittaessa ympäristönsuojeluviranomainen voi vaatia suoritettavia mittauksia. Toiminnan alettua toiminnanharjoittajan tulee kolmen (3) kuukauden sisällä todentaa määräyksissä asetetuissa raja-arvoissa pysyminen erillisillä mittauksilla. Mittaussuunnitelma on esitettävä ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyttäväksi. (VNp 993/1992 2§, VnA 800/2010 6 §, 7§)
14. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa asutukselle. Pölyhaittojen estämiseksi ottamisaluetta ja ottamisalueen kuljetusreitit on tarvittaessa kastettava. Pölynsidonnessa ei saa käyttää suolausta. Tarvittaessa

ympäristönsuojeluviranomainen voi vaatia suoritettavia mittauksia. (VnA 79/2017 4§, VnA 800/2010 4 §)

15. Toiminnasta ei saa aiheutua tärinähaittaa. Räjähdykset tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että aiheutuva tärinä jää mahdollisimman pieneksi. Räjähdytyksessä käytettävä räjähdysainemäärä tulee pitää mahdollisimman pienenä tärinä- ja meluhaittojen vähentämiseksi.
16. Räjähdyksen aiheuttamaa tärinää tulee tarkkailla ja tarvittaessa todentaa mittauksin. Mittaustulokset tulee toimittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle. Räjähdyksistä tulee ilmoittaa etukäteen lähialueen asukkaille. (YsL 7 §, 52 §)

Maaperän, pohja- ja pintavesien ja luontoarvojen suojelu

17. Alueella ei saa huoltaa koneita tai laitteita ja alueella käytettävien aineiden, koneiden ja laitteiden sijoitus-, säilytys- ja tankkauspaikat on rakennettava ja toiminta järjestettävä niin, ettei toiminnasta voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa. (MAL 11 §, VnA 800/2010 9 §)
18. Alueen pinta- ja kuivatusvesistä ei saa aiheutua haittaa alapuolisissa ojissa ja vesistöissä. Laskeutusaltaan tulee olla mitoitettu siten, että laskeutusallas on riittävä kiintoaineen laskeutumiseksi ja kiintoainesta ei kulkeudu ojaan tai vesistöihin. Mikäli nykyinen laskeutusaltaan tilavuus ei ole riittävä, sitä on suurennettava. Laskeutusaltaan vedet tulee johtaa alapuoliseen ojastoon suodatinpenkan läpi kiintoaineen tehokkaan poistamisen varmistamiseksi. Kiintoainepitoisuuden raja-arvo on 35 mg/l. Mahdolliset ylivirtaamatilanteet eivät saa aiheuttaa tulvariskiä alapuolisissa ojissa ja vesistöissä. (MAL 11 §, VnA 800/2010 10 §,)
19. Laskeutusallas tulee tyhjentää tarvittaessa lietteestä ja sen tilaa tulee tarkkailla säännöllisesti silmämääräisesti. Mahdollisista havainnoista on pidettävä kirjaa. (MAL 11 §, VnA 800/2010 10 §)
20. Mikäli ilmenee toiminnasta aiheutuneen ongelmia alapuolisiin ojiin tai vesistöihin, on valvontaviranomaisella mahdollisuus antaa vesien käsittelyä tai ympäristön pilaantumista estäviä toimenpidemääräyksiä tai pintavesien tarkkailumääräyksiä. (MAL 11 §)

Maisemointi ja jälkihoitotyöt

21. Mahdolliset varastokasat on sijoitettava siten, että ne eivät estä jälkihoidon toteuttamista. (MAL 11 §)

22. Toiminta-alueen maisemointi tulee tapahtua hakemuksen mukaisesti. Alueen alin taso lopputilanteessa on hakemuksen mukaan +97,0 (N2000) korkeudessa, kun se on maisemoitu.
23. Toiminnan loputtua, alueelle on asennettava varoituskytöt, jotka varoittavat jyrkänteistä. (MAL 11 §)
24. Yli 3 metriä korkeat leikkauskohdat tulee aidata 1,2 m korkealla metalliverkkoaidalla tai käyttää maa- tai kivivalleja, jotka estävät tehokkaasti tahattoman pääsyn leikkauksen reunalle. (MAL 11 §)

Paras käyttökelpoinen tekniikka

25. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä alansa parhaan tekniikan kehittymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon. (YsL 7 §, 52 §)

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

26. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on suunnitelma-alueella oltava riittävä määrä imeytys- ja torjuntamateriaalia. Vuotoina ympäristöön päässeet polttoaineet ja muut haitalliset aineet on välittömästi kerättävä talteen. Vahinko- ja onnettomuustilanteista on ilmoitettava Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. (JL 13 §, VnA 800/2010 12 §, MAL 11 §)
27. Laitoksen henkilökunta, aliurakoitsijat ja muut alueella työskentelevät tulee perehdyttää tämän luvan ehtoihin. (MAL 11 §)

Toiminnan kirjanpito ja raportointi

28. Luvan haltijan tulee vuosittain tammikuun loppuun mennessä ilmoittaa edellisenä vuonna otetun maa-aineksen määrä ja laatu lupaviranomaiselle. Tiedot tulee ilmoittaa suoraan sähköiseen NOTTO-järjestelmään. (MAL 11 §, VnA 926/2005 9 §)
29. Toiminnasta tulee pitää käyttöpäiväkirjaa. Kirjanpitoon tulee merkitä:

Kiviainesten louhinta ja murskaus:

- päivittäiset toiminta-ajat ja tuotantomäärät
- räjäytysten määrä
- louhittu ja murskattu määrä sekä varastotilanne
- muualta tuodun rakentamisessa syntyneen louheen määrä
- pölyn- ja meluntorjuntatoimenpiteet
- jätteistä (syntyneen, kerätyn ja poiskuljetetun jätteen laji, määrä, alkuperä, toimituspaikka)

Sekä lisäksi tiedot poikkeuksellisista tilanteista ja niiden syistä.

Kirjanpito tulee olla viranomaisten saatavilla.

Toiminnasta on raportoitava Heinolan ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. Vuosiyhteenvedot on säilytettävä vähintään kolmen (3) vuoden ajan. (YsL 6 §, 52 §, 62 §, MAL 3 §, 11 §, JL 12 §, 118 §, 120 §)

30. Pinta- ja hulevesiä tulee tarkkailla 2 kertaa vuodessa laskeutusaltaasta poisjohdettavasta vedestä. Vedestä tulee määrittää pH, sameus, kiintoaine, sähkönjohtavuus, CODMn, nitraatti (NO₃), nitriitti (NO₂), ammoniumtyppi (NH₄-N), kokonaistyyppi, kokonaisfosfori ja öljyhiilivetyjakeet (C10-C40).

Valvontaviranomainen voi myös velvoittaa toiminnanharjoittajan ottamaan näytteet lähialueen talousvesikaivoista. Näytteenotossa tulee käyttää sertifioitua näytteenottajaa ja näytteiden analysoinnissa tulee käyttää akkreditoitua laboratoriota.

Näytetulokset tulee esittää Heinolan ympäristönsuojeluviranomaiselle niiden valmistuttua tai viimeistään vuosiyhteenvedossa. (YsL 6 §, 52 §)

Toiminnan muuttaminen tai lopettaminen

31. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava toiminnan muutoksista ympäristönsuojeluviranomaiselle. (YsL 52 §)
32. Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, on alueella pidettävä loppukatselmus. Ennen loppukatselmusta on hakijan toimitettava valvontaviranomaiselle alueen loppumittauspöytäkirja, josta käyvät ilmi alueen pohjan taso ja otetun alueen laajuus. Maa-ainesluvan haltijan on pyydettävä tässä tarkoitettua lopputarkastusta. (MAL 3 §, 11 §, VnA 926/2005 7 §)

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkastamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YsL 70 §)

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Hakemuksessa on esitetty asianmukaiset suunnitelmat ja riittävät selvitykset lupaharkinnan tekemiseksi. Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen

ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

Ottamissuunnitelman ja lupapäätöksen määräysten mukaan toimittaessa ottamisesta ei ennalta arvioiden aiheudu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa eikä tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Alueella ei ole kaavallisia esteitä luvan myöntämiselle. Kun toimitaan hakemuksen, ottamissuunnitelman ja tehdyn lupapäätöksen määräysten mukaisesti, ottamisen vahingollinen vaikutus ja haitta luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräys 1. Kokonaisottomäärä, ottamisaika ja ottamisalue ovat hakemuksen mukaiset. Määräys toiminnan laajuudesta on ollut tarpeen antaa, ettei toiminnasta aiheudu kohtuutonta haittaa ympäristölle.

Lupamääräys 2. Ottamisalue tulee merkitä näkyvästi maastoon, jotta voidaan varmistua, että ottotoiminta pysyy suunnitelluissa rajoissa. Määräys on annettu toiminnan valvomiseksi.

Lupamääräys 3. Aloituskatselmus on tarpeen otolle asetettujen aloitusehtojen toteutumisen tarkistamiseksi.

Lupamääräys 4. Jyrkkien rinteiden merkinnällä varmistetaan, ettei niistä aiheudu vaaraa maastossa kulkeville.

Lupamääräys 5. Luvaton liikkuminen alueella voi aiheuttaa merkittäviä ympäristöriskejä, kuten ilkevallasta johtuvia vahinkoja, sekä vaaratilanteita.

Lupamääräys 6. Maa-aineslain 9 §:n mukaan kiinteistön omistajalla ja haltijalla on oikeus saada ainesten ottajalta täysi korvaus haitasta, joka ainesten ottamisesta hänelle aiheutuu, jos ainesten ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa tai haittaa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä.

Lupamääräys 7 & 8. Jätteiden oikealla käsittelyllä varmistetaan, ettei jätteistä tai niiden käsittelystä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa, terveystahaittaa tai alueen roskaantumista.

Lupamääräys 9 & 10. Korkomerkkejä tulee asettaa toiminta-alueelle, jotta voidaan varmistua, että ottotoiminta pysyy suunnitelluissa rajoissa. Määräys on annettu toiminnan valvomiseksi. Ottosyvyyden

merkitseminen lupaan on tärkeää, jotta voidaan seurata ottamisen ja velvoitteiden toteutumista ottoalueella.

Lupamääräys 11. Annettu kivilouheeseen kohdistuvan valvonnan tehostamiseksi.

Lupamääräys 12. Louhinnan ja murskauksen toiminta-ajoista on säädetty valtioneuvoston asetuksen 800/2010 8 §:ssä, kun etäisyys häiriintyviin kohteisiin on alle 500 metriä. Tervahaudanmäen alue on alle 500 m:n etäisyydellä lähimmästä häiriintyvistä kohteesta, jolloin toiminnalle on säädetty sitovia toiminta-aikoja. Erityisesti loma-asutukselle aiheutuvan kohtuuttoman rasituksen ehkäisemiseksi ja yleisten viihtyisyyshaittojen vähentämiseksi on ollut tarpeen rajoittaa toimintaa vilkkaimpana kesälomakautena ja viikonloppuisin.

Lupamääräys 13. Määräys on annettu toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi. Pykälässä esitetyt melutasot perustuvat valtioneuvoston päätökseen 993/1992.

Lupamääräys 14. Maa-ainesten käsittelystä ja liikenteestä voi syntyä pölyämistä, joka voi aiheuttaa viihtyisyyshaittaa lähialueella. Lupamääräys on tarpeen asutukselle mahdollisesti aiheutuvien pölyhaittojen rajoittamiseksi ja todentamiseksi. Asetettu hengitettävien hiukkasten raja-arvo perustuu valtioneuvoston asetukseen ilmanlaadusta (79/2017). Tarvittaessa ympäristönsuojeluviranomainen voi vaatia pölyn mittausta, jolla varmistetaan toiminnan pysyvän annetuissa pölyn raja-arvoissa.

Lupamääräys 15. Toimenpiteillä ehkäistään tärinähaittaa. Räjähälytyksiin voidaan varautua, kun niistä tiedotetaan etukäteen. Räjähdeaineen määrän optimoinnilla vältetään tärinähaittoja ja ympäristökuormitusta.

Tärinän mittaus on tarpeen, mikäli toiminnan epäillään aiheuttavan kohtuutonta haittaa lähialueen asutukselle. Ympäristönsuojeluviranomainen suorittaa arvion mittausten tarpeellisuudesta.

Lupamääräys 16. Määräys on annettu maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi. Koneiden ja laitteiden huolto sekä tankkaus aiheuttavat riskin pohjaveden ja maaperän pilaantumiselle.

Lupamääräys 17 & 18 & 19. Määräykset ovat tarpeen ojien ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemisen vuoksi. Toiminnassa syntyviä hulevesien oikealla käsittelyllä ehkäistään kiintoaineiden päätyminen ojien kautta vesistöihin. Kiintoainepitoisuuden raja-arvossa huomioidaan ELY-keskuksen lausuntoa. Ympäristönsuojeluviranomaisella on mahdollisuus antaa tiukempia määräyksiä tarpeen vaatiessa.

Lupamääräys 20. Varastokasojen sijoittelulla varmistetaan, että maisemointi ja jälkihoitotyöt voidaan toteuttaa suunnitellusti.

Lupamääräys 21. Jälkihoitoon liittyvä määräys on annettu maanainesten ottamisen aiheuttamien maisema- ja ympäristöhaittojen vähentämiseksi ja maaperän suojaamiseksi sekä puuston kasvun edistämiseksi.

Lupamääräys 22 & 23. Määräys on annettu yleisen turvallisuuden vuoksi, jottei kukaan tahattomasti tippuisi kallion reunalta. Korkeiden leikkausten aitaamisella sekä varoituskylteillä vähennetään vaaratilanteita.

Lupamääräys 24. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä aiheuttamiensa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista ja sen mukaan käytettävä parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa.

Lupamääräys 25. Pilaantumisvaaran ehkäisemiseksi on ollut perusteltua antaa määräys riittävän torjuntakaluston ja torjuntamateriaalin varaamisesta vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle.

Lupamääräys 26. Luvan ehtojen täyttymisen varmistamiseksi laitoksella toimivan henkilökunnan tulee olla selvillä luvan sisällöstä. Henkilöstön perehdytyksellä voidaan vähentää onnettomuusriskejä.

Lupamääräys 27. Raportointia koskeva määräys on tarpeen valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi.

Lupamääräys 28. Valvontaviranomaisella tulee olla valvonnallisista syistä tieto alueella suoritettavasta toiminnasta ja toimintajaksojen ajankohdista. Raportointia ja kirjanpitoa koskevat määräykset ovat tarpeen valvonnan mahdollistamiseksi, tiedonkulun varmistamiseksi ja tarkkailun toteuttamiseksi.

Lupamääräys 29. Vesistöjen pilaantumisen ehkäisyssä huomioidaan ELY-keskuksen lausuntoa.

Lupamääräys 30. On tarpeen valvonnan mahdollistamiseksi ja tiedonkulun varmistamiseksi, sekä viranomaisen ohjeiden antamisen mahdollistamiseksi.

Lupamääräys 31. Määräys on annettu toiminnan valvomiseksi. Loppukatselmus on tarpeen jälkihoitotöiden toteuttamiseksi.

YHTEISKÄSITTELYLUPAHAKEMUS

Maanomistaja

Kiinteistön omistaa Jari Eskola.

Sijainti

Suunniteltu ottoalue on nimeltään Tervahaudanmäki, joka sijaitsee Heinolan kunnassa Imjärven kylässä, tilalla Tervahaudanmäki (111-405-6-71). Lupahakemuksen mukainen Tervahaudanmäen alue sijaitsee osoitteessa Sonnasantie 53, 18300 Heinola.

Toimintaa koskevat suunnitelmat, luvat ja alueen kaavoitus

Tilalla Tervahaudanmäki ei ole ollut aiempaa maa-aines- tai yhteiskäisttelylupaa.

Kohdealueella on voimassa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014, joka on saanut lainvoiman 14.5.2019. Alueella ei ole voimassa yleiskaavaa tai asemakaavaa. Alueella ei ole vireillä olevaa kaavoitusta.

Nykytilanne ottamisalueella

Ototoiminnan kiinteistöllä on kahdeksan rajanaapurikiinteistöä. Kiinteistön rajalla on kolme vesialuekiinteistöä sekä pohjoispuolelta kiinteistö rajoittuu Sonnasantiehen. Suunnitelma -alue on kiinteistön keskellä eikä suoria rajanaapurikiinteistöjä ole. Lähistöllä sijaitsee 5 vapaa-ajan kiinteistöä, näistä kolme jäävät ottoalueen eteläpuolelle metsän ja tervahaudanmäen taakse Pekonniementien eteläpuolelle. Kaksi vapaa-ajan kiinteistöä sijaitsee Ilajärven rannalla koillis/itä suunnalla ottoalueeseen nähden, näiden lisäksi Ilajärven rannalla on yksi saunarakennus suunnitelma-alueesta itään päin. Lähin vakituinen asutus sijaitsee ottamisalueesta luoteeseen noin 800 metrin päässä.

Alueen pohjakerros on puolukkatyyppin kangasta ja lähes yhtenäisen seinäsammalkasvuston valtaama. Kosteimmat tuoreet kangasmetsiksi luokiteltavat kohdat kalliorintauksen alaosassa sekä alueen itäreunassa, kohdassa, jossa kalliolta valuva vesi todennäköisesti johtuu kohti pohjoispuolella olevaa soistunutta aluetta. Alueella ei havaittu varsinaisia kalliopaljastumia, lukuun ottamatta rintausta, jossa kallio on näkyvissä. Kallioharjanteen yläosassa on pienialaisia kohteita, joissa kalliopintaa peittää ohut valkeaporonjäkälän muodostama kasvusto. Muita pohjakerroksen lajeja ovat karhunsammal, kerrossammal, hirvenjäkälä ja huopanahkajäkälä.

Alueella on toteutettu luontarvoselvitys kahdessa osassa ensimmäisen selvityksen osuessa myöhäiseen syksyyn (syksy 2021 ja kesä 2022). Alueella ei todettu metsä- tai vesilain mukaisia erityisiä luontokohteita tai merkkejä uhanalaisista kasvi- tai eläinlajeista eikä myöskään biotoopeista, jotka soveltuvat niiden elinalueiksi.

Lähimmät luonnonsuojelualueet sijaitsevat noin kolmen kilometrin päässä suunnitelma-alueesta. Lähelle ei sijoitu Natura 2000 -alueita,

paikallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaita harjualueita, arvokkaita kallioalueita, tuuli- tai rantakerrostumia tai moreenimuodostumia.

Suunnitellun toiminnan vaikutusalueella ei ole muinaisjäännöksiä eikä rakennusperintörekisterin suojeltuja rakennuksia.

Suunnitelma-alue on harvahko talousmetsä, johon on toteutettu kasvatushakkuu. Suunnitelma-alueen sijainti on suunniteltu niin, että Ilajärven rantamaisema ei muutu. Suunnitelma-alueelle ei tule olemaan näköyhteyttä lähikiinteistöltä tai Sonnasenttieltä. Suunnitelma-alueelle johtavaa metsäautotietä on tarkoitus parantaa niin, että liikkuminen ottamisalueelle on vaivatonta ja työmaaliikenteestä aiheutuva pöly ja meluhaitta saadaan minimoitua.

Suunnitelma-alueella on suoritettu koeporauksia ja kiven soveltuvuus on testattu.

Ottamisalue ei sijaitse tärkeällä tai vedenhankintaan käytettävällä pohjavesialueella, eikä sen vaikutusalueella ole talousvesikaivoja. Alueen maaperä on kalliota ja vesi kulkee sen päällä pintavaluntana. Suunnitelma-alueen pohjoispuolella vesi kertyy alavampaan maastoon, mikä on nähtävissä soistumana. Lähialueella ei ole tiedossa lähteitä tai muita havaintoja pohjavedestä. Pohjaveden tasoa ei ole tutkittu.

Ottamisalueen itäpuolella sijaitsevan Ilajärven pinta on tasossa +96,7 (N2000). Ilajärvestä vesi laskee Välisuon kautta koilisen suuntaan ja päättyy Lyömiäiseen, jonka pinta on tasossa 96,3. Etäisyys suunnitelma-alueen reunalta Ilajärven rantaan on yli 100 metriä, Lyömiäiseen 1,3km. Suunnitelma-alueen eteläpuolella sijaitsee Mustalampi, johon etäisyyttä on 350 metriä. Mustalammen pinnan taso on +99,3.

Toiminnan kuvaus

Lupahakemuksen mukainen toiminta koskee kalliokiviaineksen ottamista sekä muualta tuodun rakentamisessa syntyneen louheen ja pilaantumattoman ylijäämämaan vastaanottoon alle 50 000 tonnia vuodessa sekä kiviaineksen murskaukseen siirrettävällä murskauslaitoksella. Lupaa haetaan kymmeneksi (10) vuodeksi.

Ottamisalue ja kalliokiviaineksen ottaminen:

Suunnitelma-alue on pinta-alaltaan 11,1 hehtaaria. Suunnitelma-alueeseen sisältyy ottamis- ja kaivun alueen lisäksi niiden ympärille jätettävä suojapuusto. Suunnitelma-alueen sisäpuolella on 5,7 hehtaarin suuruinen toiminta-alue sisältäen ottoalueen, tukitoimintojen alueen, tuotteiden ja pintamaan varastoinnin ja kulkuyhteyden. Ensimmäisenä vaiheena ottoalue on 3,4 ha ja lupaa haetaan 250 000 m³ ottamismäärälle. Keskimääräiseksi vuosimääräksi on arvioitu 20 000 m³ ja maksimissaan 25 000 m³. Vuosittainen murskausmäärä sisältää mahdollisen muualta tuodun eli vastaanotetun louheen murskauksen.

Alimmaksi sallituksi ottamistasoksi hakija on esittänyt ottoalueella korkeustasoa +90,0 m (N2000).

Pintamaakerroksen määräksi ottamisalueella on arvioitu olevan noin 17 000 m³ ktr. Pintamaan poistaminen tapahtuu vaiheittain ja varastoidaan kasoihin louhinta-alueen reunoille.

Louhinta:

Louhintatyöt tilataan aliurakkana louhintaurakoitsijoilta, jotka tuovat räjähdysaineet päivittäisen tarpeen mukaan työmaalle ja vievät käyttämättömät aineet vastaavasti välittömästi pois alueelta. Louhintatyö koostuu porauksesta, panostuksesta, räjäytyksestä sekä ylisuurten lohcareiden rikotuksesta. Urakan alussa louhittava alue merkitään maastoon varoituskylteillä ja lippusiimalla. Louhittavalta alueelta poistetaan pintamaa, joka varastoidaan alueelle. Ennen porausta porausreikien paikat merkitään maastoon panostussuunnitelman mukaisesti. Porausreikien määrään ja reikäväliin vaikuttavat mm. louhittavan kallion laatu, irrotettava materiaalmäärä, käytettävä räjähdysaine sekä haluttu lohकारekoko. Porauksessa käytetään hydraulisia, tela-alustaisia poravaunuja, joissa on pölynkeräyslaitteisto. Poravaunu koostuu hydraulisesta porauslaitteistosta ja kompressorista, joiden tarvitsema energia tuotetaan dieselmootorilla. Käytettävä räjähdysainemäärä on noin 750g – 1,2kg/m³

Murskaus:

Murskauksessa murskattavan materiaalin raekokoa pienennetään vaiheittain haluttuun raekokoon. Kiviainesta murskattaessa murskauslaitos on yleensä kaksi- tai kolmivaiheinen. Se koostuu esi-, väli- ja jälkimurskaimista, hihnakuuljettimista ja seuloista. Esimurskaimena käytetään yleensä leukamurskainta ja väli- ja jälkimurskaimina kara- tai kartiomurskaimia. Laitteiston kokoonpano määräytyy murskattavan aineksen ominaisuuksien, tuotettavan lajitteen ja käytettävissä olevan kaluston mukaan. Laitteiden väliset tekniset erot ovat pieniä, eikä niillä ole ympäristövaikutusten kannalta merkitystä. Mikäli räjäytyksissä syntyy esimurskaimen kitaa suurempia lohcareita, ne rikotaan ennen murskausta hydraulisella, kaivinkoneeseen asetettavalla iskuvasaralla. Murskattava materiaali syötetään pyöräkuormaajilla tai kaivinkoneella syöttimeen, joka annostelee materiaalin esimurskaimeen. Materiaali siirtyy etumurskaimesta kuuljettimilla väli- ja jälkimurskaimeen tai seulalle. Murskausta ja seulontaa jatketaan, kunnes lopputuote on halutun kokoista. Valmiit tuotteet siirretään varastokasoihin odottamaan myyntiä sekä kuormausta ja kuljetusta pois alueelta. Valmiin tuotteen kuljetus pois alueelta tapahtuu kuorma-autoilla. Louhinnassa ja murskauksessa kaluston sijainti muuttuu louhinnan etenemisen mukaan. Kummassakin toiminnassa käytetään omia siirrettäviä laitoksia.

Maa-ainesten vastaanotto:

Alueelle vastaanotetaan rakentamisessa syntyneitä hyödyntämiskelpoista louhetta (EWC 17 05 04) eli kalliosta louhimalla irrotettua pilaantumaton kiviainesta sekä puhdasta eli pilaantumaton ylijäämämaata. Vastaanotettavat materiaalit ovat peräisin sopimuskumppanien maanrakennustyömailta. Materiaalit tuodaan alueelle kuorma-autoilla. Vastaanottoa on vain sovittuna aikoina, jolloin alueella on paikalla hakijan vastuuhenkilö. Saapuvat kuormat tarkastetaan, punnitaan ja niiden alkuperätiedot kirjataan ylös. Louheesta valmistetaan murskaamalla samoja murskelajikkeita kuin alueelta louhitusta kiviaineksesta. Alueelle ei oteta jalostukseen kelpaamatonta ylijäämämaata. Mahdolliset pienet seulonnasta yli jääneet erät, jotka eivät kelpaa jalosteisiin, sijoitetaan alueelle suunniteltuihin pysyviin maavalleihin. Alueelle ei oteta vastaan materiaaleja mahdollisesti pilaantuneilta alueilta, kuten teollisuusalueilta tai huoltoasemien, ampumaratojen, pesuloiden jne. läheisyydestä.

Arvio ympäristövaikutuksista ja toimet ympäristöhaittojen vähentämiseksi**Maisema:**

Suunnittelualue sijaitsee metsätalousalueella, eikä sen lähistöllä ole vakituista asutusta. Alle 500 metrin läheisyydessä sijaitsee 2 loma-ajan kiinteistöä.

Ilma:

Toiminnan päästöt aiheutuvat pölypäästöistä sekä polttoprosessiperäisistä päästöistä. Pölyä syntyy louheen käsittelystä, murskauksesta, varastoinnista, kuormauksesta ja jonkin verran työmaaliikenteestä. Polttoprosessiperäisiä typpi-, rikki-, hiilidioksidi- ja pienhiukkaspäästöjä aiheutuu energian tuotannosta eli koneiden polttomoottoreista.

Pölyn haitallista leviämistä ympäristöön vähennetään tuulisuojuilla ja koteloinneilla esim. suojaamalla kuljettimet, seulastot, syöttimet ja putoamispaikat ja kastelemalla murskauksen ja louhinnan ollessa käynnissä. Lisätoimenpiteisiin ryhdytään tarvittaessa. Pöly saattaa aiheuttaa haittaa louhosalueella. Varastokasat sijoitetaan siten, ettei pöly leviä haitallisesti. Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole asutusta. Työmaa-alueen kulkuväyliä kastellaan tarvittaessa. Sonnasentien liittymä pidetään puhtaana pölystä ja renkaiden mukana kulkeutuvasta maa-aineksesta.

Toiminta järjestetään siten, etteivät valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (79/2017) annetut raja-arvot ylity.

Päästöt pohja- ja pintavesiin:

Kiviainestoiminnassa ei synny suoria päästöjä vesiin tai maaperään eikä merkittäviä määriä jätevesiä. Koneita ei pestä eikä huolleta alueella. Toiminnassa ei synny päästöjä maaperään. Kaikki paikalla käsiteltävä kivi- ja maa-aines on pilaantumaton. Toiminnassa ei synny varsinaisia rakennettujen alueiden hulevesiä, vaan vesi on luontaista sade- tai sulamisvettä, ja ne imeytyvät normaalisti maaperään. Louhintaräjähdyksissä pieni osa räjähdysaineesta voi jäädä palamatta. Sen seurauksena maahan voi jäädä tyyppiyhdisteitä, jotka vesiliukoisina kulkeutuvat veden mukana eteenpäin.

Louhinta tehdään siten, että pintavesien valunta säilyy entisellään. Ottamisalueen alarinteessä kulkee luontainen valumareitti metsäautotien suuntaan. Sateisina kausina ja keväällä lumien sulaessa pintavaluntaa tapahtuu metsäisessä maastossa kohti soistunutta aluetta. Järveen ei kulkeudu sedimenttiainesta, mikäli veden pintavalunta tapahtuu luonnollisia reittejä louhosalueelta. Maastonmuodot estävät pintavesien kulkeutumisen ottamisalueelta suoraan Ilajärveen. Louhinnasta ei synny puhtaan veden eikä haitta-aineiden päästöjä pinta- eikä pohjavesiin. Pölyn sidontaan käytetystä kasteluvvedestä ei synny valumia, sillä vesimäärä mitoitetaan siten, että se imeytyy murskeeseen. Kasteluvetenä käytetään maaston painanteisiin kerääntyvää vettä.

Toiminnalla ei ole vaikutuksia Ilajärven tai Lyömiäisen käyttöön, kalastoon eikä muihin vesieliöihin. Louhinta-alueen valumavedet muodostavat vain pienen osan koko Ilajärven valumasta, joten vaikutukset ovat hyvin vähäiset.

Melu ja tärinä:

Kiviainestuotannossa melua syntyy porauksesta, louhintaräjähdyksistä, murskauksesta, seulonnasta, varastoinnista, lastauksesta sekä kuljetuksista. Louheen irtiottoräjähdyksiä on urakan aikana yleensä 1-2 kertaa kahdessa viikossa. Laskentojen perusteella toiminnan aiheuttama äänitaso ei ylitä valtioneuvoston asetuksen 800/2010 raja-arvoja toiminta-alueen ympäristössä oleville asuin- tai lomarakennuksille ennen meluntorjuntatoimenpiteitä. Toiminnasta aiheutuvien päiväajan keskiäänitasojen perusteella toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa. Haitta rajoittuu terveysvaikutusten sijaan mahdolliseen ajoittaiseen viihtyvyyshaittaan; murskauksen tai porauksen ääni voi sopivissa sääolosuhteissa johtua veden pintaa pitkin ja olla kuultavissa Ilajärven toisella puolen.

Tärinää syntyy louhintaräjähdyksistä. Räjähdyksien aiheuttama tärinä leviää hetkellisesti alueen lähiympäristöön. Tärinän suuruuteen vaikuttavat kallion tärinänjohtavuus, räjäytystapa, etäisyys räjäytyspisteestä havaintopisteeseen sekä räjäytyskentän koko. Tärinän vaikutusalue arvioidaan laskennallisesti louhintatyön

yhteydessä. Louhintatöissä noudatetaan valtioneuvoston asetusta räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta (644/2011). Louhintaräjäytyksiä on toiminta-aikana korkeintaan kaksi kertaa kahden viikon aikana ja niistä voi aiheutua hetkellistä viihtyvyyshaittaa.

Riskienhallinta:

Kaikessa polttonesteiden käsittelyyn liittyvässä toiminnassa tiedostetaan siihen liittyvät riskit ja toimitaan sen edellyttämällä huolellisuudella. Alueella ei varastoida pysyvästi polttoaineita. Työkoneet tankataan suoraan mobilisoidusta säiliöstä. Murskauksen ulkopuolisina aikoina myyntikuormaaja säilytetään tukitoimintojen alueella. Työkoneita ei pestä eikä huolleta alueella. Alueella on aina riittävä määrä imeytysmattoja tms. imeytysmateriaalia. Työn aikana noudatetaan työ- ja ympäristönsuojeluohjeita. Alueella ei sallita öljyä vuotavien työkoneiden tai autojen työskentelyä. Alue pidetään yleisilmeeltään siistinä ja kulkuväylät esteettöminä. Tankkaus on poikkeuksetta valvottu tapahtuma. Vuodon sattuessa ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin, joilla vuoto torjutaan ja maaperä puhdistetaan. Kaikista ympäristövahingoista ilmoitetaan välittömästi Heinolan kaupungin ympäristöviranomaiselle, Päijät-Hämeen pelastuslaitokselle ja ryhdytään asianmukaisiin toimenpiteisiin vahingon torjumiseksi.

Liikenteen sujuvuus ja turvallisuus:

Kiviainesten kuljetuksesta aiheutuu raskasta liikennettä keskimäärin 10 käyntiä työpäivän aikana. Liikenteen määrä vaihtelee tuotannon mukaan ja on myös kausia, jolloin alueella ei ole toimintaa eikä siten myöskään liikennettä. Sonnasantien keskimääräinen vuorokausiliikenne vuonna 2018 on Väyläviraston mukaan ollut 312 ajoneuvoa / vrk ja raskaan liikenteen osalta 18 ajoneuvoa / vrk. Suunniteluilla louhinta-ajoilla ja -määrillä kiviaineskuljetukset eivät lisää haitallisesti liikenteen määrää tai heikennä liikenneturvallisuutta.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta:

Murskausalalle ei toistaiseksi ole laadittu yleiseurooppalaisia BAT -vertailuasiakirjoja. Yleisesti alan parhaana käyttökelpoisena tekniikkana voidaan pitää kaikkia raaka-aineiden kulutuksen ja ympäristövaikutusten minimointiin tähtäviä toimia ja laitteita, kuten tuotantoprosessin optimointi, pöly-, melu- ja maaperäsuojaukset, säännölliset huollot, ympäristöjärjestelmät ja ammattitaitoisen henkilökunnan käyttö. Kiviainestuotannon parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta on julkaistu Suomen ympäristökeskuksen ja eri kiviainestuotannon toiminnanharjoittajien (Infra ry) toimesta Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa -julkaisu, johon on koottu taustatietoa mm. alan parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta (BAT). Toiminnassa tullaan

noudattamaan edellä mainitussa julkaisussa esitettyjä toimintaperiaatteita. Paikalliset olosuhteet ja toiminnan laajuus huomioiden toiminnassa käytetään parasta mahdollista tekniikkaa ja ympäristön kannalta parhaita toimintatapoja (BEP) hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Toiminnan ja vaikutusten tarkkailu:

Laitoksen toiminnasta pidetään käyttöpäiväkirjaa. Siihen kirjataan työaika, tuotantomäärä, tehdyt tarkastukset, huollot, keskeytykset ja poikkeavat tilanteet. Alueella syntyneistä jätteistä ja polttoaineen käyttömääristä pidetään kirjaa.

Pintavedet ohjataan pintavalutuksena alueen koillisreunaan, jossa on purkupuutki, joka pystytään tarvittaessa avaamaan ja sulkemaan ja tarkkailemaan pintavesien määrää ja laatua. Alueen pohjoispuolella oleva kosteikko toimii luontaisen hulevesien kulkureittinä kohti Ilajärveä.

Alueelta otettavan maa-aineksen määrä ja laatu ilmoitetaan maa-aineslupaviranomaiselle vuosittain maa-aineslain 23a §:n mukaisesti. Maa-aines- ja ympäristöluvan tarkkailutiedoista kootaan raportti, joka toimitetaan vuosittain Heinolan kaupungin ympäristöviranomaiselle.

ASIAN KÄSITTELY

Vireille tulo

Yhteislupahakemus on jätetty Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 1.7.2024. Lupahakemusta on täydennetty 7.2.2025, 17.6.2025 ja 30.10.2025.

MAL 4 a § ja YSL 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

Kuuleminen

Hakemuksen vireille tulosta on tiedotettu kuuluttamalla Heinolan kaupungin verkkosivulla 13.3.2025 – 14.4.2025. Asiasta on kuultu 8 naapurikiinteistöä kirjeitse.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Päijät-Hämeen ympäristöterveydeltä ja Hämeen ELY-keskukselta 13.3.2025. Hämeen ELY-keskukselle on annettu mahdollisuus lausua uudestaan lupahakemukseen tulleista täydennyksistä.

Päijät-Hämeen ympäristöterveyden lausunto 10.4.2025

”Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisia melutason ohjearvoja lähimmillä häiriintyvillä kiinteistöillä. Hakija arvioi tehtyyn melumallinnukseen perustuen, ettei toiminnasta tule aiheutumaan ohjearvot ylittävää tai

terveyshaittaa aiheuttavaa melua ympäristöön. Hakemuksessa on arvioitu, että toiminnan aiheuttama keskiäänitaso lähimpien vakituisten asuntojen kohdalla jää alle 55 dB ja vapaa-ajan asuntojen kohdalla mallinnuksen tarkkuusrajojen sisällä tasoon 45 dB, joka on myös raja-arvo. Melumallinnuksessa ei ole huomioitu puiden ja kasvillisuuden vaimennusvaikutusta tai toimintaan liittyviä melua vaimentavia toimenpiteitä, jonka takia on toimija esittänyt myös alemman raja-arvon alittuvan lähimmässä vapaa-ajan kohteessa.

Melun osalta toimijaa tulisi velvoittaa tekemään melun syntymistä ja leviämistä rajoittavia toimenpiteitä, joita on esitetty Valtioneuvoston asetuksessa 800/2010. Meluntorjunnassa tulisi erityisesti huomioida lähimmät loma-asunnot järven rannalla, koska vesiympäristössä äänet kantautuvat erittäin hyvin juurikaan vaimentumatta ja lähimpään loma-asuntoon on matkaa alle 500 metriä. Melun luonteesta johtuen se voidaan helposti aistia viihtyisyyshaittaa aiheuttavaksi. Mikäli toiminnan aikana tulee esille epäilyjä ohjearvot ylittävästä meluhaitasta tai merkittävästä viihtyisyyshaitasta, tulisi hakija velvoittaa suorittamaan tarvittavat melumittaukset ja tarvittaessa ryhtymään toimenpiteisiin melun vähentämiseksi.

Tärinän osalta toiminta sijoittuu lähes 500 metrin päähän häiriityvistä kohteista, joten terveystaitan tai rakennuksille aiheutuvan haitan todennäköisyyden voidaan arvioida olevan vähäinen. Toiminnan oikealla sijoittumisella toiminta-alueelle ja suojausten toteutuksilla viihtyisyyshaitan mahdollisuutta voidaan merkittävästi vähentää. Mikäli Toimintaan liittyvästä tärinästä tulee perusteltuja valituksia, tulisi toimija edellyttää tekemään kohteessa tärinämittaus.

Toiminnalle tulisi asettaa vuorokautiset toiminta-ajat enintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti melusta aiheutuvien viihtyvyyshaittojen torjumiseksi. Toiminta-ajoissa tulisi huomioida myös viikonloput arkipyhät.

Toiminnasta aiheutuvaa pölyämistä syntyy toiminnan eri vaiheissa. Koska lähimpään häiriityviin kohteisiin on matkaa alle 500 metriä tulisi toimijaa velvoittaa ryhtymään pölyämistä rajoittaviin teknisiin toimenpiteisiin VnA 800/2010 mukaisesti. Pidän hyvänä linjauksena toimijan esittämää pintamaiden kuorimista ottoalueella vasta toiminnan sitä edellyttäessä sekä maisemoinnin toteuttamista otetuilta alueilta jo toiminnan aikana. Toiminta-alueen ympäristössä pölyämistä tulee tarkkailla vähintään aistinvaraisesti ja tarvittaessa ryhtyä pölyämistä rajoittaviin toimenpiteisiin. Mikäli pölyämisestä tai sen aiheuttamista haitoista tulee ilmoituksia, tulisi toimijaa edellyttää teettämään hengittävien hiukkasten mittaukset haitta-alueella. Otto-alueelle kuljetaan melko pitkän tieyhteyden kautta, jota toimija ilmoittaa parantavansa pölyämisen vähentämiseksi. Toiminnassa tulee varautua ajoteiden pölynsidontaan erityisesti kuivana aikana.

Toimija ilmoittaa, ettei tukialueella tehdä koneiden huoltoja eikä säilytetä polttoaineita. Tästä huolimatta polttonesteiden täyttöpaikalle

ja mahdolliselle koneiden säilytyspaikalle olisi syytä toteuttaa ainakin perustasoinen pohjaveden suojaus.

Toimija esittää, että hulevesien hallinta alueella toteutetaan pinnanmuotojen mukaan kohti alueella olevaa soistunutta aluetta, joka toimii kiintoaineksen sitojana ja estää kiintoaineksen kulun läheiseen Ilajärveen. Esitän, että lupaviranomaisen tulisi harkita hulevesien hallintaan myös laskeutusaltaan tai vastaavan tarvetta ennen hulevesien johtamista soistuneelle alueelle. Hulevesien viivytyksellä ja paremmalla hallinnalla rajoitettaisiin kiintoaineksen laajamittaisempaa kulkeutumista soistuneelle alueelle. Hakemusasiakirjoista ei käy ilmi minkälainen huleveden ja kiintoaineksen pidätyskyky soistuneella alueella arvioidaan olevan ja kuinka kiintoaineksen vaikutus kosteikon toimintaan. Alueelta muodostuvat hulevedet eivät kuitenkaan saa aiheuttaa läheisessä Ilajärvestä vedenlaadun heikkenemistä tai veden samentumista.

Muilta osin yhteislupahakemuksen asiakirjoista ei ole huomautettavaa.”

Hämeen ELY-keskuksen lausunto 8.4.2025

”Melu

Hakemuksen liitteenä oleva meluselvitys vaatii tarkentamista. Selvityksessä tulisi esittää, mikä laskentaohjelma on ollut kyseessä ja mihin laskentamalliin/standardiin laskennat perustuvat. Lisäksi tulisi esittää, mihin tietoon mallinnuksessa käytetyt laitteiden melupäästöt perustuvat. Raportista ei käy ilmi laskennassa käytettyjen eri toimintojen toiminta-ajat eli kuinka monta tuntia päivässä kunkin laitteen ajatellaan toimivan. Raportissa olisi hyvä myös esittää laskenta-asetukset, kuten lämpötila, suhteellinen kosteus ja laskennassa huomioitujen heijastusten määrä. Lisäksi tulisi kertoa maastomallin lähde ja tarkkuus sekä laskentaruudukon koko. Mallinnuskartat ovat melko pieniä, joten niiden tulkinta ja tulosten varmistaminen ovat hankalaa. Karttojen tulisi olla suurempia, jotta ne olisivat helpommin luettavia. Tarkastellut mallinnustilanteet tulisi perustella. Toiminnot tulisi mallinnuksessa sijoittaa melun leviämisen kannalta niihin kohtiin, joista melun leviäminen ympäristöön on suurinta. Tällöin mallinnus antaisi kuvan melun leviämisestä haitankärsijöiden kannalta huonoimmassa tilanteessa. Tarvittaessa uuden melumallinnuksen suunnitelmasta on mahdollista pyytää lausuntoa ELY-keskukselta.

Hulevedet

Hakemuksessa ei ole esitetystä hulevesien käsittelystä. Hulevedet tulee johtaa hallitusti ja käsitellä esimerkiksi laskeutusalttaassa niin, että alapuoliseen järveen/lampeen ei kulkeudu kiintoainesta.

Hämeen ELY-keskus katsoo, että meluselvitys on puutteellinen eikä sen perusteella voida arvioida hankkeen meluvaikutuksia. Lupaa hankkeelle ei tule puutteellisen selvityksen perusteella myöntää. Hakemuksen tulee liittää myös selvitys hulevesien käsittelystä. Mikäli hakemusta täydennetään, on siitä pyydettävä Hämeen ELY-keskukselta uusi lausunto.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri – vastualueen lausunto:

Maantie 4143 (Sonnasentie) suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa muuttaa maanpinnan muotoa eikä tehdä ojitusta tai muuta kaivutyötä siten, että muutoksesta voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle (LjMTL 46 § 2. mom.). Ottotoiminta kiinteistöllä tulee tapahtua kokonaisuudessaan maantien tie- ja suoja-alueen (20 metriä) ulkopuolella.

Mikäli hankkeelle myönnetään maa-aines- ja ympäristölupa, tulee liittymälle hakea lupa. Hakuohjeet ja -lomakkeet löytyvät ELY-keskuksen verkkosivuilta osoitteesta <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/liittymat>. Liittymälupahakemukseen tulee liittää kopiot lausunnosta (HAMELY/556/2025) sekä kiinteistön rakennusoikeudesta (myönnetty maa-aines- ja ympäristölupa). Liittymäluvassa määritetään liittymän tarkka sijainti ja annetaan tarkemmat ohjeet ja ehdot liittymän rakentamiseksi. Liittymälupa on maksullinen.

Liittymän paikkaa suunniteltaessa tulee ottaa huomioon, että ELY-keskus ei salli nelihaaraliittymän muodostumista maantielle, kuten lupahakemuksessa on esitetty. Lisäksi tulee huomioida, että liittymien välinen etäisyys maantiellä tulisi olla vähintään 50 metriä ja nopeusrajoituksen ollessa 80 km/h, tulee liittymänäkemän olla vähintään 200 metriä. ELY-keskuksen liikenneturvallisuuteen perustuvat vaatimukset liittymisnäkemäalueesta on, että liittymässä tulee olla vähintään alla olevan kuvan mukainen näkemäesteitä vapaa alue. Liittymän näkemäalueelle ei voi istuttaa 1,1 m korkeampaa kasvillisuutta eikä rakentaa aitaa tai muuta rakennelmaa. Liittymän käyttö tulee sallia jatkossa myös muille kiinteistöille ja määräaloille, mikäli kulkuyhteyksien järjestäminen liittymän kautta myöhemmin niin vaatii ja ELY-keskuksen L-vastuualue katsoo sen tarpeelliseksi.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue muistuttaa, että hankkeessa on huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu ottoalueelta maantielle 4143. Maantielle kulkeutuneet maa-ainekset on puhdistettava välittömästi. Myöskään pöly ei saa haitata maanteiden liikennettä tai vaarantaa liikenne turvallisuutta. Mikäli maantielle kulkeutuu silmiin havaittavaa pölyä, tulee toiminta keskeyttää, kunnes on ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin pölyämisen estämiseksi.

Maantie 4143 keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä ko. alueella on noin 400 ajoneuvoa, josta raskaiden ajoneuvojen osuus on 5 %. Alueella on nopeusrajoitus 80 km/h.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri (L) – vastuualue suhtautuu kielteisesti hulevesien ja puhdistettujen jätevesien johtamiseen maantien sivuojaan.

Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen myönnetään, on ottamisluvasta viivytyksettä ilmoitettava Hämeen ELY-keskukselle.”

Hämeen ELY-keskuksen lausunto 24.9.2025

”Meluselvitys

Meluselvitykseen on lisätty laskennan perusteita, mutta uutta laskentaa ei ole tehty. Hakemuksessa olevista kartoista ei selviä louhinnan sijoittuminen alueella, joten meluselvityksen riittävyttä on vaikea arvioida. Myöskään muita toimintoja alueella ei ole selkeästi esitetty kartalla. Meluselvitykseen valitut kohdat eivät ole melun leviämisen ja melulle altistumisen kannalta merkittävimmät. Laskentaruudukko on mallinnuksessa 100x100 metriä. Suositeltu koko on 10x10 metriä, joissakin tapauksissa 20x20 metriä. Myös muualta tuotavan louheen kippaukset olisi hyvä mallintaa. Laskennassa voitaisiin esittää myös tilanne, että kaikki koneet ovat 100 % käynnissä. Lähin altistuva kohde on vain noin 360 metrin etäisyydellä murskauksesta, rikotuksesta ja poravaunusta. Maastonmuodot eivät muodosta estettä melun leviämiselle, joten 55 dB:n keskiäänitaso voi ylittyä 300-500+ metrin etäisyydelle saakka.

Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan meluselvitys on edelleen puutteellinen. ELY-keskus katsoo, että tulisi tehdä ainakin yksi lisälaskenta, jossa murskaus ja rikotus ovat alhaalla, mutta poravaunu oton korkeimmalla kohdalla.

Valuma-/hulevesien hallinta

Hämeen ELY-keskus katsoo, että laskeutusalla tulee mitoittaa siten, että viipymä siinä on riittävä kiintoaineen laskeutumiseksi. Laskeutusaltaasta vedet on syytä johtaa alapuoliseen ojastoon suodatinpenkan läpi kiintoaineen tehokkaan poistamisen varmistamiseksi. Kiintoainepitoisuudelle suositellaan asetettavaksi raja-arvoa 35 mg/l.

Pinta- ja hulevesiä tulee tarkkailla 1-2 kertaa vuodessa laskeutusaltaasta poisjohdettavasta vedestä. Vedestä tulee määrittää pH, sameus, kiintoaine, sähkönjohtavuus, CODMn, nitraatti (NO₃), nitriitti (NO₂), ammoniumtyppi (NH₄-N), kokonaistyyppi, kokonaisfosfori ja öljyhiilivetyjakeet (C10-C40).

Rantavyöhyke ja maisema

Hakemuksen mukaan Ilajärven rantaan on yli 100 metriä. Rantavyöhykkeellä maa-ainesten ottaminen on pääsääntöisesti kielletty (MAL 3 §:n 3 mom.). Rantavyöhykkeen leveyteen vaikuttaa alueen topografia, maisema ja kasvillisuus. Rantavyöhyke on yleensä noin 100 metriä, mutta voi vaihdella poikkeustapauksen 50 metristä 200 metriin. Ottamisalue ei saa näkyä rantamaisemassa. Hämeen ELY-keskus katsoo, että lupaharkinnassa tulee tarkastella myös maisemavaikutuksia Ilajärven suunnasta.

Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen myönnetään, on ottamisluvasta viivytyksettä ilmoitettava Hämeen ELY-keskukselle. ”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta jätettiin kaksikymmentäkolme (23) muistutusta.

Muistutus 1 (1.4.2025):

”Ottamissuunnitelmassa on kohta 7 toiminta-ajat. Siitä on ollut paljon puhetta, että Touko-Elokuu pitää olla Murskauksen, Porauksen, Rikotuksen ja räjäytyksen osalta rauhoitetut kesäloma ajan viihtyvyyden kannalta, koska niiden impulssiivinen ääni kuuluu kauas ja alueella paljon kesäasuntoja.

Murskaus ääni tulee kuulumaan Sihvonniementielle asti.”

Muistutus 2 (2.4.2025):

”Vastustamme ehdottomasti murskausta kesäloma-aikana. Lintujen pesintä alkaa jo huhtikuun alussa eli Huhti—Elokuu pitää olla Murskauksen, Porauksen, Rikotuksen ja Räjäytyksen osalta rauhoitetut kesäloma ajan viihtyvyyden kannalta, koska niiden impulssiivinen ääni kuuluu kauas ja alueella paljon kesäasuntoja.

Murskausääni tulee kuulumaan Sihvonniementielle asti.”

Muistutus 3 (3.4.2025):

”Maa-aineksen ottamissuunnitelmassa kohta 7:ssä on esitetty toiminta-ajat, jotka ovat loma-aikaa. Tästä johtuen toukokuu-elokuu on pidettävä murskauksen, porauksen, rikotuksen ja räjäytyksen osalta rauhoitettuna asukkaiden viihtyvyyden ja luonnon puolesta, koska niiden impulssiivinen ääni vesialueilla kuuluu ja kantautuu kauas alueen vakituisille asukkaille ja kesäasukkaille.

Murskausäänet kuuluvat rauhallisessa ympäristössä aina kauas, Sihvonniementielle asti.

Murskauksen ja itse räjäytysaika on siirrettävä kesäajan ulkopuolelle.”

Muistutus 4 (4.4.2025):

”Ottamissuunnitelmassa on kohta 7 toiminta-ajat. Siitä on ollut paljon puhetta, että Touko-Elokuu pitää olla Murskauksen, Porauksen, Rikotuksen ja räjäytyksen osalta rauhoitetut kesäloman ajan viihtyvyyden kannalta, koska niiden impulssiivinen ääni kuuluu kauas ja alueella paljon kesäasuntoja.

Murskaus ääni tulee kuulumaan Sihvonniementielle asti, jossa kesämökkimme sijaitsee. Tiellä asuu myös paikallisia läpi vuoden.

Toinen huolen aiheen on räjäytykset, mitkä voivat vaikuttaa talojen ja mökkien kuntoon. Mökit voivat saada repeämiä, jotka vaikuttavat perustuksiin. Kuka näistä asioista on korvaus vastuullinen jos jotakin käy? Kumminkin alueella on paljon asutusta, mikä on rakennettu kallion päälle, riski on iso.

Olen myös huolissani paikallisista teistäkin, koska niitä ei ole suunniteltu kestämaan päivittäistä raskaan liikenteen kuljetuksia, joka tarkoittaa sitä, että tiet tulee hajoamaan ajan kanssa. Kuka nämä kunnostaa ja korjaa ajan kanssa? Se ei jää alueen ihmisille korjattavaksi? Onko yritys velvollinen korjaamaan hajoitetun tie osuudet tai muut vastaavat vauriot raskaasta liikenteestä?

Murske Oy:n louhinta ja raskaanliikenteen kellon ajatkin menevät hyvin pitkälle iltaankin saakka toimintasuunnitelman kohta 7. artikkeli. Työ aika on suunniteltu ma-pe 6-22. eli meluhaittaa kulkeutuu raskaasta liikenteestä klo 22 saakka. Melu pitäisi viimeistään loppua klo 16.00.

Pölyhaittakin vaikuttaa alueen vesistöihin sekä alueen pieneliöstöön. Alueen lähellä on kumminkin tehty luonnonsuojeluohjelma Natura 2000 hanketta. (Imjärven-Salomäen metsät)”

Muistutus 5 (4.4.2025):

”Lupaa kiviaineksen louhintaan, muualta tuodun rakentamisessa syntyneen louheen vastaanottoon ja kiviaineen murskaukseen ei tule myöntää lupahakemuksessa esitetyin ehdoin.

Vaatimukset

- 1) Ottosuunnitelman kohdassa seitsemän (7) mainitut toiminnot: murskaus, poraus, rikotus ja räjäytys on kiellettävä lintujen pesintäaikaan ja kesälomakuukausina ajanjaksolla 15.4.-31.8. Muina aikoina em. toiminta on rajattava arkipäiviin klo 07.00-17.00
- 2) Lupahakemuksessa esitetty vakuus 4000 euroa ei ole riittävä. Vakuuden tulee olla riittävän suuri kattamaan täysimääräisesti alueen ennallistamisen ja ympäristölle ja kiinteistönomistajille mahdollisesti aiheutuvat haitat.
- 3) Lupa tulee merkitä velvoite käyttää työssä valtioneuvoston asetuksen (kivenmurskaamojen ympäristön suojeluun) 6§

mainittuja parhaan teknologian mukaisia koneita ja laitteita (BAT kalustoa).

- 4) Lupakäsittelyssä tulee selvittää hulevesien tarkka kulkeutuminen ottoalueella ja mahdollisten sakeutusaltaiden tarve.*
- 5) Lupakäsittelyssä tulee selvittää pohja- ja pintavesi kartoituksen tarve*

Lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon seuraavat näkökohdat.

Luontoselvityksessä ei ole huomioitu Ilajärven läheisyyttä riittävästi. Louhoksen ottotaso on 6,7 metriä alle Ilajärven pinnan. Luontoselvityksessä on mainittu alueella halkeamista kallioissa. Louhiminen Ilajärven läheisyydessä alle järven pinnan tason, saattaa aiheuttaa muutoksia järven pinnan korkeudessa. Järven pinnan laskulla olisi arvaamattomia vaikutuksia ympäristöön. Suunnittelualue sijaitsee Ilajärven välittömässä läheisyydessä (n. 100 m), jolla kohtaa luontoselvityksen mukaan on vettynyttä maastoa. Hakemuksen mukaan vesi laskee ottoalueelta suoperäiseen maastoon ja siitä suoraan Ilajärveen. Näin ollen louhosalueen hulevedet, niiden mukana tulevat räjähdysainejäämät, mineraalit ja sedimenttiaineet päätyisivät matalaan ja haavoittuvaan Ilajärveen.

Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä on paljon loma ym. - kiinteistöjä. Ilajärven rannalla kaksi loma-asuntoa, Mustalammen rannalla viisi loma-asuntoa ja Lyömiäisen rannalla kaksi vakituista ja noin 30 loma-asuntoa. Murskaustoiminta alentaa kiinteistöjen arvoa. Lupahakemuksessa oleva melumallinnus koskee vain desibelejä. Impulssimelun vaikutusta viihtyvyyteen ja hermostolliseen terveyteen ei ole arvioitu mitenkään. Melu käynnistää autonomisessa hermostossa reaktion, joka saa aikaan stressihormonin lisääntymistä, sykkeen kiihtymistä ja verenpaineen nousua. Loma-asuntojen virkistysarvo terveyden tuottajana katoaa.

Ilajärven rannalla on yksi pohjavesikaivo, Mustalammen rannalla yksi talousvesikaivo ja lähde, josta kaksi kiinteistöä ottaa talousveden. Kaikki sijaitsevat alle 500 metrin päässä ottamisalueesta, joiden veden laatuun murskaustoiminnalla saattaa olla negatiivisia vaikutuksia.”

Muistutus 6 (7.4.2025):

”Vastustamme Päijät-Hämeen Murske Oy:n suunnitelmaa perustaa murskaamo Ilajärven rannalle Tervahaudanmäelle.

Lyömiäinen on matala järvi, jonka veden ekologinen tila on erinomainen. Murskaamotoiminnasta seuraa hulevesien ja sedimenttiaineiden valumista molempiin järviin. Meluhaitat sekä mahdolliset ympäristöä tuhoavat öljy- yms. valumat huolestuttavat. Murskaamo tulisi alentamaan huomattavasti lähes 40 vakituisen- ja mökkikiinteistön arvoa.

Rauhallisella alueella pesii mm kuikka, laulujoutsen, kurki ja teeri. Pöly- ja meluhaitta tulee olemaan suuri ja karkottaa pesivät linnut ja nisäkkäät.

Murskaamolle suunniteltu paikka on aivan liian lähellä maastossa alempana olevaa ekologiselta tilaltaan erinomaista Ilajärveä. Louhoksen pohja tulee olemaan alle Ilajärven pintatason. Sen vaikutuksia järven pinnan korkeuteen tai pohja- ja pintaveteen ei voi tietää.

Lupaa hakevalla Päijät-Hämeen Murske Oy:llä ei ole vielä ollut toimintaa. 4000 € vakuus on aivan liian pieni huomioon ottaen suunnitelmaan sisältyvät riskit.

Emme näe murskaamolle tarvetta, sillä kiviainesta saadaan jo nyt 15 km säteellä alueesta. Kallion murskaaminen on aina ympäristön tuhoamista eikä sitä pitäisi tehdä näin vähäisin perustein.

Jos kunta kaikesta huolimatta puoltaa hakemusta niin kaikenlainen räjäytys, poraus ja murskaus tulee kieltää lintujen pesintäaikana ja kesälomakuukausien aikana (huhtikuun puolivälistä syyskuun loppuun.) Työskentelyaika tulee mielestämme rajata tapahtuvaksi klo 8 – 17 välisenä aikana.

Suunnitelmassa ei ole otettu huomioon ympäristöriskejä tarpeeksi laajasti. Suunnitelma pitää näiltä osin mielestämme täydentää.”

Muistutus 7 (9.4.2025):

”Ottamissuunnitelmassa on kohta 7 toiminta-ajat. Siitä on ollut paljon puhetta, että Touko-Elokuu pitää olla Murskauksen, Porauksen, Rikotuksen ja räjäytyksen osalta rauhoitetut kesäloma ajan viihtyvyyden kannalta, koska niiden impulssiivinen ääni kuuluu kauas ja alueella paljon kesäasuntoja.

Murskaus ääni tulee kuulumaan Sihvonniementielle asti.”

Muistutus 8 (9.4.2025):

”Vastustan luvan myöntämistä seuraavin perustein:

1. Sijainti ja vesistövaikutukset

- *Ottamisalue sijaitsee vain noin 100 metrin etäisyydellä Ilajärvestä. Maasto alueella on suoperäistä ja vesi valuu louhosalueelta kohti järveä.*
- *Ilajärvi on matala, luontoarvoiltaan merkittävä ja herkästi saastuva. Se laskee Lyömiäiseen, joten vaikutukset voivat ulottua laajalle.*
- *Pinta- ja pohjavesivaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi. Lähistöllä on useita kaivoja, joiden vedenlaatu voi vaarantua. Osa vapaa-ajan asunnoista käyttää järvivettä talosuvetenä.*
- *Louhoksen ottotaso on suunniteltu jopa 6,7 metriä Ilajärven pinnan alapuolelle, mikä voi vaikuttaa järven vedenpintaan ja virtaamiin.*

2. Melu- ja pölyhaitat

- Melu kantautuu vesistöjen yli laajalle alueelle. Melumallinnus ei huomioi impulssimelun tai jatkuvan häiriön vaikutusta eikä tuulen ja inversiota äänen kantautumisessa.
- Pöly ja melu heikentävät vakituisten ja loma-asukkaiden elinympäristöä sekä kiinteistöjen arvoa. Alueella on kymmeniä mökkejä ja kaksi vakituista asuntoa.

3. Luonto- ja virkistysarvot

- Toiminta uhkaa lintujen pesintää ja alueen virkistyskäyttöä. Ilajärven, Mustalammen ja Lyömiäisen ympäristö on suosittua vapaa-ajan aluetta.
- Louhoksen vaikutusalueella on ainakin kaksi mökkiä Ilajärvellä, noin viisi Mustalammella ja arviolta 30 Lyömiäisen rannoilla.

4. Luvan tarpeettomuus

- Noin 15 km säteellä on useita toimivia louhoksia, joista alueelle voidaan toimittaa mursketta. Uusi louhos ei ole perusteltu.
- Hakemuksessa esitetty vuotuinen ottomäärä 25 000 m³ (vastaa jopa 3 000 kuorma-autokuormaa) vaikuttaa ylimitoitetulta.

5. Puuttuvat ja puutteelliset selvitykset

- Hulevesien ja mahdollisten ympäristövahinkojen hallintaan ei ole esitetty kattavaa suunnitelmaa.
- Sakeutusaltaan tarpeellisuutta ei ole arvioitu eikä sen toteutuksesta ole esitetty rakennussuunnitelmaa.
- Räjähdysainejäämien ja pohjavesihalkeamien mahdollisia vaikutuksia ei ole tutkittu.

6. Taloudellinen kantokyky ja vakuus

- Esitetty vakuus (4 000 €) on täysin riittämätön suhteessa toiminnan riskeihin.
- Lupaviranomaisen on selvitettävä huolellisesti toiminnanharjoittajan taloudellinen kantokyky ja kyky vastata mahdollisista ympäristövahingoista ja alueen ennallistamisesta.

Mikäli lupa kuitenkin myönnetään, esitän seuraavat reunaehdot:

- Kaikki häiritsevä toiminta (poraukset, räjäytykset, murskaus) kiellettävä lintujen pesimäaikaan ja kesälomakaudella, esim. 15.4.-31.8.
- Muuna aikana raskas työ sallittava vain arkisin klo 07.00-17.00.
- Melun ja pölyn torjumiseksi tulee käyttää parasta mahdollista teknologiaa (Valtioneuvoston asetus 800/2010, 6§).
- Hulevesien hallinnasta ja pohjavesisuojuuksista tulee laatia tarkat ja sitovat suunnitelmat.
- Maa-ainesten vastaanotto alueelle tulee rajata tiukasti, jottei louhos muutu maankaatopaikaksi.”

Muistutus 9 (10.4.2025):

"Me alla mainitut kiinteistön 111-405-6-71, melun, pölyn ja muiden ympäristövaikutusten vaikutusalueella olevat ilmoitamme vastustavamme Päijät-Hämeen Murske Oy:n suunnitelmaa perustaa kallioaineksen ottamisalue yllä mainitun kiinteistön alueelle.

Lupaa ei tule myöntää seuraavista syistä johtuen:

- *Maa-aineksen ottamisalue sijaitsee alle 100 m etäisyydellä Ilajärvestä, josta on edelleen laskuoja Lyömiäiseen. Hankealueen ja järven välinen alue on suopohjaista. Näin ollen hanke on luonnon kannalta erittäin riskialtis.*
- *Lupaa hakevan yrityksen talous ei mahdollista toimintaa vastuullisesti parasta mahdollista tekniikkaa (BAT) käyttäen, samoin ympäristövastuun kantaminen vahinkotapauksessa on mahdotonta.*
- *Alueella ei ole tarvetta uudelle palveluntarjoajalle, koska lähistöllä on jo 15 km etäisyydellä useita kilpailevia toimijoita.*
- *Hakemuksen mukainen toiminta vaikuttaa merkittävästi lähialueen kiinteistöjen virkistyskäyttöön ja kaupalliseen arvoon.*

Hakemusta tulee täydentää ennen tarkempaa käsittelyä ainakin seuraavasti:

- *Hulevesien, pölyn ja sedimenttiainesten kulkeutumisesta Ilajärveen ja kulkeutumisen estämisestä ei ole tarkkaa selvitystä. Murske ei ole vettä sitovaa, joten vesi ei imeydy murskeeseen.*
- *Veden käytöstä pölyn torjuntaa tulee tehdä tarkempi selvitys. Pölyn torjunnan kannalta riittävää vesimäärä ei suunnitelmassa esitetyllä veden ottamistavalla luonnon painanteista pystytä tyydyttämään.*
- *Suunnitelma ei sisällä saostusallasta, joka on hulevesien hallinnan kannalta oleellinen. Esitetyn suunnitelman mukaan toimien huleveden sisältämä sedimentti ja mahdolliset polttoaine-, ym. päästöt päätyvät maastoon ja sitä kautta vesistöön.*
- *Räjähdyksinejäämien määrästä ja vaikutuksista luontoon ei ole selvitystä.*
- *Louhos sijaitsee alle Ilajärven pintatason, ja luontoselvityksen mukaan kalliossa on halkeamia. Selvitys siitä, miten halkeamien laajeneminen räjäytysten yhteydessä vaikuttaa Ilajärven pintaan tulee liittää hakemukseen.*
- *Lupahakemuksen melumallinnusta tulee laajentaa impulssimeluun. Tämä on todettu pelkkien desibelien lisäksi sekä viihtyvyyteen että terveyteen haitalliseksi vaikuttavaksi.*

Mikäli lupa päätetään yllä mainituista tekijöistä huolimatta myöntää, tulee luvassa huomioida seuraavaa;

- *Vakuusmaksun on oltava vähintään 40.000€. Tämä on normaali taso tämäntyyppiselle toiminnalle. Riittävä vakuus*

on tärkeä huomioiden sekä louhoksen sijainti luontoarvoiltaan riskialttiissa paikassa että luvan hakijan heikot taloudelliset resurssit mahdollisten vahinkojen korjaamiseen.

- *Pölyämisen, värinän ja melun aiheuttamien haittojen minimoiseksi toiminnassa tulee käyttää sekä louhinnassa, murskaamisessa että seulonnassa parhaita mahdollista tekniikkaa (BAT). Esimerkiksi kumipinnoitettuja kuljettimia ja syöttökaukaloita sekä katettuja kuljettimia ja seuloja tulee edellyttää.*
- *Tukitoimintojen ja polttoainevarastojen alustojen tulee olla tiiviitä siten, että vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään on estetty. Polttoainesäiliöiden tulee olla kaksivaippaisia tai kiinteästi valuma-altaisia.*
- *Poraus, räjäytys ja murskaus tulee kieltää kesälomakaudella ja lintujen pesimäaikaan toukokuun alusta elokuun loppuun. Valmista mursketta on voitava toimittaa myös kesäkaudella.*
- *Kaikkina aikoina työskentely tulee rajoittaa tapahtumaan arkisin 7.00 – 18.00 väliseen aikaan.”*

Muistutus 10 (10.4.2025):

”Vastustan Päijät-Hämeen Murske Oy:n suunnitelmaa perustaa kalliokiviaineksen ottamisalue kiinteistön 111-405-6-71 alueelle seuraavin perustein:

Melu- ja pölyhaitat

- *varsinaisesta toiminnasta, louhinnasta, räjäytyksistä, murskauksesta aiheutuva melu kantautuu vesistöjen yli laajalle alueelle.*

Melumallinnus on puutteellinen.

- *kaavaillut 25 000 kuution ottomäärien kuljetuksia (= 3000 kuorma-autollisen kuormaa) aiheuttavat huomattavaa rasitusta jo valmiiksi huonokuntoisilla teillä.*
- *pöly, melu ja raskas liikenne heikentävät alueen asukkaiden elinympäristöä sekä kiinteistöjen arvoa laajalla alueella.*

Luvan tarpeettomuus

- *noin 15 kilometrin säteellä on useita toimivia, luvallisia louhoksia, joista mursketta on saatavilla.*

Puuttuvat ja puutteelliset selvitykset

- *mahdollisten ympäristövahinkojen hallintaan ei ole esitetty kattavaa suunnitelmaa.*

Taloudellinen kantokyky ja vakuus

- *esitetty vakuus on täysin riittämätön suhteessa toiminnan riskeihin*
- *toiminnanharjoittajan taloudellinen kantokyky ja kyky vastata mahdollisista ympäristövahingoista ja alueen ennallistamisesta on selvitettävä.”*

Muistutus 11 (10.4.2025):

”Pyydän, että lupaharkinnan yhteydessä huomioidaan seuraavat näkökohdat:

Hakemuksen mukaan ottamisalue sijaitsee noin 100 metrin etäisyydellä Ilajärvestä, ts. ranta-alueen välittömässä läheisyydessä. Suunnitellun ottoalueen ja rannan väli on pääosin vettynyttä, suoperäistä maastoa. Vesi laskee ottoalueelta järven suuntaan. Ympäristövaikutukset ja melu kohdistuvat maasto-olosuhteiden takia erityisesti järven suuntaan. Ilajärvi on matala, luontoympäristöltään monimuotoinen ja herkästi haavoittuva. Järven rannalla on kaksi vapaa-ajan asuntoa, lähin n. 200 metrin etäisyydellä ja toinen noin 450 metrin etäisyydellä ottoalueesta, ts. molemmat välittömästi melu- ym. haittavaikutusten piirissä.

Hakemuksen liitteenä oleva luontoselvitys kohdistuu maa-ainesten ottoalueeseen, mutta ei huomioi järven luontoympäristöä. Melumallinnus aliarvioi melun kantautumista avoimella vesialueella. Louhinta ulottuu suunnitelman mukaan + 90 m:n tasolle. Ilajärven pinnan korkeusasema + 96,7 m. Toiminnan vaikutuksia pinta- ja pohjavesiolosuhteisiin ei ole hakemuksessa selvitetty.

Suunnitellun murskaustoiminnan läheisyydessä Mustalammen rannalla sijaitsee viisi loma-asuntoa. Ilajärven ja Lyömiäisen välissä on kapea kannas. Lyömiäisen rannoilla on kaksi vakituisen asumisen ja n. 30 vapaa-ajan kiinteistöä. On todennäköistä, että melu- ja pölypäästöt vaikuttavat lähialueen asumisviihtyvyyteen ja kiinteistöjen arvoihin.

Edellä mainittujen syiden takia lupaviranomaisen tulee harkita, soveltuuko alue ylipäänsä lupahakemuksen mukaiseen toimintaan. Mikäli lupa myönnetään, räjäytys- ja murskaustoiminta tulisi rajata lintujen pesimäajan ja kesäkuukausien ulkopuolelle. Luonnon ja lähialueen asetuksen takia toiminnassa tulisi edellyttää sellaista teknologiaa, joka minimoi melu- ja ympäristöhaitat.

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaan vakuuden tulee olla riittävä kattamaan kaikki mahdolliset ympäristönsuojelun ja alueen ennallistamisen toimenpiteet, etteivät ne jää maanomistajan vastuulle. Vaikutusalueen kiinteistönomistajille toiminnasta aiheutuvat haitat tulee myös korvata täysimääräisesti.

Yrityksen taloudelliset edellytykset toiminnan harjoittamiseen ja mahdollisten vahinkojen korvaamiseen tulee selvittää huolellisesti ennen luvan myöntämistä. Hakemuksessa esitetty vakuus (4 000 €) ei ole toiminnan riskit huomioon ottaen riittävä.”

Muistutus 12 (10.4.2025):

”Olemme tutustuneet hakemukseen ja vaadimme että hakemus yksiselitteisesti hylätään.

Heinola on tunnettu idyllinen kesäkaupunki, joka vetää puoleensa sekä kesäasukkaita että vakituksia asukkaita. Toteutuessaan, hakemuksen mukainen kivilouhos ja -murskaamo tulee aiheuttamaan suuren imagohaitan Heinolan kaupungille ja tämä

vaikuttaa suoraan sekä kunnan vetovoimaan että pitovoimaan. Kukaan ei halua muuttaa louhoksen naapuriin ja nykyiset asukkaat etsivät ympäristöystävällisemmän asuin/mökkikunnan jostakin muualta.

Hakemus, ja siihen liitetyt ympäristöselvitykset, ovat selkeästi puutteellisia ja virheellisiä. Haitat eivät koske pelkästään louhosaluetta, vaan ulottuvat huomattavasti laajemmalle alueelle. Räikeimpänä epäkohtana nostamme esille rekkarallin aiheuttamat meluhaitat sadoille kesä- ja ympäristövuotisillae asukkaille.

Etenkin haluamme tuoda esille seuraavat seikat hakemuksesta:

”Päijät-Hämeen Murske Oy hakee Heinolan kaupungilta maa-ainelain (”MAL”, 555/1981) mukaista lupaa kalliokiviaineksen ottamiseen Heinolan maalaiskunnassa sijaitsevalle Tervahaudanmäen kallioalueelle. Ottamissuunnitelma on laadittu määrälalle tilalle Tervahaudanmäki 111-405-6-71. Kokonaismäärä 250000m³ Samaan aikaan Päijät-Hämeen Murske OY hakee em. kiinteistölle ympäristönsuojelulain (”YSL”, 527/2014) mukaista ympäristölupaa kalliolouhintaan ja muualta tuodun rakentamisessa syntyneen louheen vastaanottoon alle 50000 tonnia vuodessa sekä kiviaineksen murskaukseen siirrettävällä murskauslaitoksella. Lupia haetaan ns. yhteiskäsittelynä (MAL 4 a § ja YSL 47 a §). Lupia haetaan siten, että ne ovat voimassa kymmenen (10) vuotta lupapäätöksen lainvoimaseksi tulemisesta.”

Yhteenlaskettuna tämä tarkoittaa

- Lupaa haetaan 250 000m³ kiviaineksen ottamiseen, eli 25 000 vuodessa (keskimäärin 20 000m³)
- Tämän lisäksi lupaa haetaan louheen vastaanottamiseen 50 000 tonnia vuodessa.
- Yhteensä tämä tarkoittaa n. 75 000m³ vuodessa. Mikäli yhteen rekkaan mahtuu n. 10m³ kiviainesta, tarkoittaa tämä 7 500 rekkaa vuodessa. Jos arkipäiviä on vuodessa ~200, jokaisena päivänä rekkoja kulkee lähes 40. Ja samat rekat kulkevat lisäksi tyhjänä toiseen suuntaan, joten päivittäin rekkoja kulkee n. 75. Lupaa on haettu 6-22 väliselle ajalle (16h/vrk), joten rekkoja kulkee käytännössä asunnon/mökin ohi keskimäärin vartin välein. Rekkojen aiheuttamaa meluhaittaa ei todellakaan voi pitää vähäpätöisenä.

”Suunnitelma-alueelle johtavaa metsäautotietä tarkoitus parantaa niin että liikkuminen ottamisalueelle on vaivatonta ja työmaaliikenteestä aiheutuva pöly ja meluhaittaa saadaan minimoitua.”

- Ei riitä, että sonnasentie huomioidaan, pitää myös huomioida huomattavasti laajemmat vaikutukset. Esimerkiksi Sonnasentien jatkeena olevalle Muikkusalmentielle tulee

huomattava kuormitus ja meluhaitta. Vastaava tilanne on myös muihin ilmansuuntiin.

- *Rekkaliikenteen suunnasta ei ole esitetty mitään suunnitelmia, joten myös ainakin Mäntyharjun kunnan alue Etelä-Savossa ja mahdollisesti myös Kouvola Kymenlaaksossa tulee huomioida käsittelyssä. Tiedossamme ei ole vastaavia lupahakemuksia näiden kuntien/kaupunkien alueella. Pahimmillaan luvan myöntminen johtaa siihen, että rekat kulkevat kaikkia mahdollisia reittejä usean kunnan kautta jameluhaitat ulottuvat tuhansiin mökkiläisiin ja asukkaisiin.*
- *Muikkusalmentie on jo entuudestaan huonokuntoinen, ja jopa henkilöautolla ajo on haasteellista. Tien perustuksia eivät kestä edes nykyistä liikennettä, ja routavaurioita on säännöllisesti koko tien matkalla. Muikkusalmentie ei tule kestäämään raskasta liikennettä. Kuka maksaa Muikkusalmentien rakenteiden uusimisen etukäteen, vuosittaiset korjaukset ja ennallistamisen myös lupa-ajan jälkeen? Tämä kustannus ei saa jäädä kunnan, ELY-keskuksen tai asukkaiden harteille, vaan luvan hakija pitää velvoittaa (mikäli lupa kaikesta huolimatta myönnetään) kustantamaan tien uusiminen ja kunnossapito täysmääräisesti ennakoon ja ilman mahdollisuutta jälkikäteen vetäytyä vastuistaan.*

”Maksimissaan raskasta liikennettä voi olla 20-30 autoa päivässä.”

- *Tässä on selkeä (tarkoituksenhakuinen) ristiriita. Lupaa haetaan n. 75 rekan päivittäiseen kulkuun ympäröivien mökkialueiden läpi.*
- *Liikenteen aiheuttamaa meluselvitystä ei ole tehty, mutta maalaisjärjellä kaikki ymmärtävät, että raskaan rekan kulkeminen tyypillisesti vain kymmenien metrien päässä olevalla tiellä on huomattava meluhaitta ja tulee aiheuttamaan mökkiläisten muuttamisen pois.*
- *Myös tyhjänä kolisteleva rekka pitää ääntä (jopa enemmän kuin tyhjä, varsinkin kun tie on huonokuntoinen ja kuoppainen), eli pitää huomioida molemmin puoleinen liikenne.*
- *Hakemuksessa on myös ristiriitaista tietoa määrästä (15 000m³, 20 000m³ vai 30 000m³ vuodessa?), ja hakija väärin todennäköisesti tarkoitushakuisesti tilannekuva.*

”5 vuotena haetun kymmenen (10) vuoden lupakauden aikana louhintaa, rikotusta ja murskausta voi olla myös kesä-heinäkuussa.”

- *Heinolan kaupunki pyrkii houkuttelemaan loma-asukkaita vakituisiksi. Tämä hanke tulee aiheuttamaan päinvastaisen muuttoliikkeen.*

Toiminta-aika

Laitoksen toimiaika on vain osa kokonaisuutta. Jotta rekka on paikalla klo 6, pitää sen ajaa mökkialueen läpi 5.30-6.00 välillä. Ja

vastaavasti takaisin 22-22.30 välillä. Mikäli lupa kaikesta huolimatta myönnetään, liikenteen toiminta-aika pitää ulottaa vaikutusalueelta poistumiseen (riippuen ilmansuunnasta ja kulkureitistä tämä on 10-30km louhokselta), ei siis pelkästään laitokselta poistumiseen.

”Suunnitelluilla louhinta-ajoilla ja -määrillä kiviaineskuljetukset eivät lisää haitallisesti liikenteen määrää tai heikennä liikenneturvallisuutta.”

- Liikenteen määrä on huomattava rasite ja nykyiset tiet eivät sitä kestä. Haitallisen liikenteen määrän arvioinnissa pitää huomioida myös liikenteen meluhaitat.
- Muikkusalmentiellä on kesäisin lapsiperheitä. Voiko lapsia päästää yksin, jos rekkoja kulkee vartin välein? Onko hakija vastuussa onnettomuuksista ja henkilövahingoista?
- Muikkusalmentie on mutkia täynnä ja oletettavasti 80km/h ajavat rekat aiheuttavat vaaratilanteita kaikille tiellä kulkijoille.

”Murskausasemalla syntyy pölyä kuljetuksissa, murskauksessa ja seulonnoissa.”

- Hakemuksessa myönnetään, että pölyä syntyy. Hakemuksesta saa kuitenkin sen käsityksen, että pölyhaitat saadaan torjuttua. Kaikki tiedämme, että pöly ja hiekka kulkeutuu Suomeen jopa Saharasta asti. On täysin varmaa, että pöly kulkeutuu useiden kilometrien päähän murskausasemalta tuulen mukana. Pölyä leviää myös kymmenien päivittäisten rekkojen mukana, jotka (avolavaisina) pomppivat pitkin kylänteitä.

”Päästöt pohja- ja pintaveteen”

- Alue on tunnettu Suomen puhtaimmista/kirkkaimmista järvialueista, ja asukkaina olemme siitä erityisen ylpeitä. Puhdas luonto ja rauhallinen ympäristö on myös yksi Heinolan vetovoimatekijöistä, ja moni meistä on muuttanut tänne juuri sen takia.
- Ennen luvan hyväksymistä, kuntapäättäjien pitää tehdä selkeä strateginen päätös, mikäli Heinola haluaa idyllisen mökkikaupungin ja puhtaan luonnon sijaan profiloida itsensä pöyiseksi kaivoskaupungiksi? Tälle päätökselle on myös haettava asukkaiden hyväksyntä ennen luvan käsittelyä. Hankkeen vaikutukset ulottuvat kymmenien vuosien päähän.

”Toiminnasta aiheutuvien päiväajan keskiäänitasojen perusteella toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa. Haitta rajoittuu terveysvaikutusten sijaan mahdolliseen ajoittaiseen viihtyvyyshaittaan; murskaukseen tai porauksen ääni voi sopivissa sääolosuhteissa johtua veden pintaa pitkin ja olla kuultavissa Ilajärven toisella puolen.”

- 15min välein kulkevat rekat eivät ole ”ajoittain” tapahtuva haitta, vaan pysyvä haitta.
- Äänihaitat ulottuvat ilmiselvästi useiden kilometrien päähän. Esimerkiksi Viilajärvellä kuulee 500m päässä järven toisella

puolelta normaalin/hiljaisen keskustelun tai radiojuontajan äänen. Hiljaisuus on alueen kilpailuvaltti.

”Liikenne suunnittelualueella tai sieltä pois ei aiheuta terveys- tai viihtyvyyshaittaa.”

- *Tämä on täysin virheellinen väittämä*
- *Kaikilta mökkiläisiltä, joiden läheltä rekat kulkevat (Heinolan alueella arviolta ainakin 200) pitää kysyä lupa. Ilmeisesti tarkoituksenhakuisesti, hakemus on jätetty ennen kuin mökkiläiset saapuvat paikalle, jotta heitä ei tarvitsisi huomioida. Erittäin epäeettistä toimintaa.*
- *Luvan hakija on myös laitettava korvausvastuuseen mökkien ja vakituisten asuntojen arvon laskemisesta. Riippuen mökin/asunnon sijainnista, arvo tulee tn. laskemaan 20-50%. Lisäksi myyntiaika pitenee huomattavasti, jos/kun kaikki laittavat mökkinsä myyntiin samaan aikaan kun louhos aloittaa toimintansa. Todennäköisesti hinnta ja alueen vetovoima tulevat tippumaan jo lupakäsittelyn aikana, jos/kun sosiaalisen median kautta tietoisuus Heinolan kaivoshankkeista leviää valtakunnallisesti. Tämä vaikuttaa myös koko Heinolan asuntojen arvoon ja houkuttelevuuteen, mukaan lukien kaupungin myynnissä olevat tontit.*

”Luontoselvitystä ei voitu toteuttaa myöhäisen ajankohdan huomioon ottaen täydellisenä, mutta alueesta saatiin tästä huolimatta riittävä yleiskuva.”

”Maastokäynnin ajankohdasta johtuen eläinten havainnointi jäi vähäiseksi.”

- *Kyseenalaistamme sen tehneen JS-Enviro Oy:n ammatillisen pätevyyden, ellei sitten hakemuksen tilaaja ole tarkoituksella rajannut selvitystä? Selvityksessä on selvästi puutteita esimerkiksi liikenteen aiheuttamien meluhaittojen osalta. Siinä on keskitytty lähinnä sammallajien kuvaamiseen louhosalueella.*
- *Alueella asuvilla mökkiläisillä ja vakituisesti asuvilla on paras näkemys havaituista uhanalaisista eläimistä. Se ei selviä muutaman tunnin vierailun aikana, vaan pitää kartoittaa kunnolla.*

”Laskentojen mukaan lähimpiin asuinrakennuksiin kohdistuvat keskiäänitasot alittavat raja-arvon 55 dB. Lähimpiin vapaa-ajan rakennuksiin kohdistuvat keskiäänitasot ovat laskentatarkkuuden rajoissa raja-arvon 45 dB tasalla tai alle.”

- *Määräysten mukaisen dB-rajat eivät sovellu idylliseen malaismaisemaan.*
- *Hakemuksesta puuttuu selvitys/kartat 30dB alueesta, jossa huomioitu myös liikenteen aiheuttama meluhaitta. Tämä ulottuu huomattavasti laajemmalle alueelle, kun hakemuksen liitteissä on kuvattu.”*

Muistutus 13 (10.4.2025):

"Vastustamme luvan myöntämistä seuraavin perustein:

Ottamisalue sijaitsee vain noin sadan metrin etäisyydellä Ilajärvestä ja maasto alueella on suoperäistä. Vesi valuu luontaisesti louhosalueelta kohti järveä, mikä lisää riskiä vesistövaikutuksista. Ilajärvi on matala, luontoarvoiltaan merkittävä ja herkästi saastuva vesistö, jonka veden laatu on erityisen altis muutoksille. Koska Ilajärvi laskee edelleen Lyömiäiseen, louhoksen vaikutukset voivat ulottua laajalle alueelle. Pinta- ja pohjavesivaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi, vaikka lähistöllä on useita kaivoja, joiden vedenlaatu saattaa vaarantua. Lisäksi osa alueen vapaa-ajan asunnoista käyttää järvivettä talousvetenä. Louhoksen ottotaso suunniteltu jopa 6,7 metriä Ilajärven pinnan alapuolelle, mikä voi vaikuttaa järven vedenpinnan tasoon ja virtaamiin.

Louhostoiminnan aiheuttamat melu- ja pölyhaitat olisivat merkittävät. Melu kantautuu vesistöjen yli laajalle alueelle, ja melumallinnus ei ole huomionnut impulssimelun tai jatkuvan häiriön vaikutusta eikä äänen kantautumista tuuli- ja invertoitumistilanteissa. Pöly ja melu heikentäisivät vakituisten ja loma-asukkaiden elinympäristön laatua sekä kiinteistöjen arvoa, ja alueella on kymmeniä vapaa-ajan asuntoja sekä kaksi vakituista asuntoa.

Toiminta uhkasi myös alueen luonto- ja virkistysarvoja. Louhinta häiritsisi lintujen pesintää ja heikentäisi Ilajärven, Mustalammen ja Lyömiäisen ympäristön suosiota vapaa-ajanvietossa. Louhoksen vaikutusalueella sijaitsee ainakin kaksi mökkiä Ilajärvellä, noin viisi Mustalammella ja arviolta kolmekymmentä Lyömiäisen rannoilla.

Lisäksi uuden luvan tarpeellisuus on kyseenalainen. Noin 15 kilometrin säteellä toimii jo useita louhoksia, joista alueelle voidaan toimittaa mursketta, eikä uuden ottamisalueen avaamiselle ole esitetty perusteltua tarvetta. Hakemuksessa esitetty vuotuinen ottomäärä, 25 000 kuutiometriä eli jopa 3 000 kuorma-autokuormaa, vaikuttaa ylimitoitetulta.

Hakemuksessa on myös merkittäviä puutteita. Hulevesien ja mahdollisten ympäristövahinkojen hallintaan ei ole esitetty kattavaa suunnitelmaa. Sakeutusaltaan tarpeellisuutta ja toteutusta ei ole arvioitu eikä räjähdysainejäämien tai pohjavesihalkeamien mahdollisia vaikutuksia ole tutkittu.

Lisäksi esitetty vakuus, 4 000 euroa, on täysin riittämätön suhteessa toiminnan ympäristöriskeihin. Lupaviranomaisen tulisi huolellisesti selvittää toiminnanharjoittajan taloudellinen kantokyky sekä kyky vastata mahdollisista ympäristövahingoista ja alueen ennallistamisesta.

Mikäli lupa kuitenkin myönnetään, edellytän, että kaikki häiritsevä toiminta, kuten poraukset, räjäytykset ja murskaus, kielletään lintujen pesimäaikana ja kesälomakaudella esimerkiksi 15.4.-31.8. välisenä aikana. Muuna aikana raskas työ saisi olla sallittua vain arkisin klo 7.00-17.00. Melun ja pölyn torjumiseksi tulee käyttää parasta mahdollista teknologiaa Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 6 §:n mukaisesti. Hulevesien hallinnasta ja pohjavesisuojauksista on laadittava tarkat ja sitovat suunnitelmat. Lisäksi maa-ainesten vastaanotto alueelle on rajattava tiukasti, jotta louhos ei muutu maankaatopaikaksi.”

Muistutus 14 (10.4.2025):

”Vastustan kivimurskaamon perustamista Ilajärven rannalle kiinteistöni läheisyyteen. Alue on säilynyt pitkälti luonnontilaisena, ja sen arvo perustuu sen hiljaisuuteen, puhtauteen ja luonnon monimuotoisuuteen.

Hakemuksen mukaan ottamisalue sijaitsee vain noin 100 metrin etäisyydellä Ilajärvestä eli ranta-alueen välittömässä läheisyydessä. Suunnitellun ottoalueen ja rannan väli on pääosin vettä, suoperäistä maastoa. Ottoalueelta järven suuntaan laskeva vesi aiheuttaakin maaston vuoksi merkittävän riskin järveden likaantumiseen, mikäli kivimurskaamon toiminnalle myönnetään lupa. Riski järveden sekä järven ekosysteemin pilaantumiseen on suuri, sillä Ilajärvi on varsin matala ja pinta-alaltaan pieni järvi.

Ilajärvi on poikkeuksellisen kirkasvetinen lähdejärvi, jonka rannalla mökkimme on sijainnut vuosikymmenten ajan. Se on ollut meille tärkeä paikka luonnon kokemiseen, hiljentymiseen ja virkistytymiseen. Mökillämme ei ole kaivoa, minkä vuoksi veden puhtauden säilymisellä on suuri merkitys myös meille mökkiläisille.

Melumallinnus aliarvioi melun kantautumista avoimella vesialueella. Meluhaitta ei jää paikalliseksi vaan kantautuu helposti järven yli – aiheuttaen erityisesti haittaa kesäisin, jolloin luonnonrauha on mökkeilyn kannalta olennaista. Mökkiläisten lisäksi myös alueen eläimistö kärsii jatkuvasta melusta ja pölystä. Olemme vuosien varrella havainneet esimerkiksi kuikan pesivän Ilajärvellä – tämä kertoo alueen hiljaisuudesta ja häiriöttömyydestä. Murskaamohanke uhkaa vakavasti tätä herkkää tasapainoa.

Lisäksi alueella on runsaasti lahoppuustoa ja olemme huomanneet naavojen paluun – ilmiö, joka kertoo ilman puhtaudesta ja metsän iästä. Tämä on harvinaista ja osoittaa, että alueella on poikkeuksellisia luontoarvoja, jotka voivat helposti tuhoutua murskaamotoiminnan myötä.

Tervahaudanmäen vieressä sijaitsevan suon laidalla olemme vuosien ajan havainneet mudassa syviä kohtia, jotka viittaavat mahdollisiin lähteisiin tai pohjaveden purkautumiskohtiin. Tällaiset hydrologisesti herkkä alueet ovat tärkeitä paitsi paikallisen luonnon,

myös koko järviökosysteemin kannalta. Louhoksen suunniteltu ottotaso ulottuu jopa 6,7 metriä Ilajärven pinnan alapuolelle – tämä voi vaikuttaa pohjavesiin, lähteisiin ja järven vedenpinnan korkeuteen. Vaikutuksia ei ole tutkittu.

Alueella on useita kesämökkejä ja vakituisia asuntoja. Murskaamohanke heikentää vakavasti kiinteistöjen arvoa ja alueen vetovoimaa. On kohtuutonta, että alueen asukkaiden virkistysarvot, terveys ja omaisuuden arvo joutuvat uhriksi raskaan teollisen toiminnan vuoksi.

Kootusti perusteet, joiden vuoksi vastustan hanketta:

1. Vaikutukset vesistöihin

Ilajärvi sijaitsee alle 100 metrin päässä louhosalueesta ja laskee Lyömiäiseen. Hulevedet, räjäytykset ja mahdolliset pohjavesireittien muutokset uhkaavat vedenlaatua. Talousvesikaivoja ja lähteitä ei ole huomioitu riittävästi.

2. Tarpeettomuus ja ylimitoitus

Alueella toimii useita luvallisia louhoksia jo ennestään, eikä uuden perustaminen ole perusteltua. Haettu ottomäärä (25 000 m³/v) tarkoittaa jopa 3000 kuorma-autokuormaa vuodessa – tämä on ylimitoitettua.

3. Luontoarvot ja pesimälinnusto

Pesimälinnustoa ei ole selvitetty kattavasti. Mm. Ilajärvellä pesivät kuikat ja naavat metsissä ovat esimerkkejä suojeluarvoisista havainnoista.

4. Melu- ja pölyhaitat

Melu kantautuu laajalle järven yli. Lupahakemus ei huomioi impulssimelun (esim. räjäytykset) fysiologisia vaikutuksia. Pöly vahingoittaa ekologiaa ja asumisviihtyvyyttä.

5. Asutuksen läheisyys

Useita mökkejä ja vakituisia asuntoja sijaitsee aivan toiminta-alueen läheisyydessä. Hankkeen vaikutus kiinteistöarvoihin ja elämänlaatuun on huomattava.

6. Puuttuvat suunnitelmat ja riskit

Sakeutusaltaista, räjähdeseineiden jäämistä ja hulevesien hallinnasta ei ole toimitettu riittäviä suunnitelmia.

Vaatimukset mahdollisen luvan myöntämisen varalta:

1. Toimintakielto lintujen pesintäaikana (maaliskuu–syyskuu).

2. Muina aikoina toiminta vain arkisin klo 08.00–16.00.

3. Vakuuden oltava merkittävästi haettua suurempi (4000 € on riittämätön).

4. Hulevesien hallinnasta on toimitettava tarkka suunnitelma.

5. Ottotaso ja vuosittainen louhintamäärä tulee arvioida uudelleen.

6. Pinta- ja pohjavesien kartoitus on tehtävä ennen luvan myöntämistä.

7. Parasta saatavilla olevaa teknologiaa on käytettävä melun ja pölyn torjumiseksi.

8. Maa-ainesten vastaanotto alueelle on rajoitettava – alue ei saa muuttua maankaatopaikaksi.

Ilajärvi ja sen lähiympäristö muodostavat yhdessä herkästi haavoittuvan ekosysteemin. Toivon, että Heinolan kaupunki kuulee alueen asukkaiden huolen ja valitsee kestävän, luonnon ja ihmisten arvoa kunnioittavan ratkaisun.”

Muistutus 15 (10.4.2025):

“Vastustan kivimurskaamon perustamista Tervahaudanmäelle tonttini viereen.

Ilajärvi on erittäin pieni ja kirkasvetinen järvi, jonka rannalla tonttini sijaitsee. Meluhaitta kantautuu helposti järven yli aiheuttaen haittaa erityisesti juuri kesäisin häiriten niin ihmisiä, lintuja kuin myös muita eläimiä. Murskaamohanke vaarantaa sekä alueen luontoarvot että viihtyvyyden. Pyydän hakemusta käsiteltäessä Heinolan kaupungin päättäjiä huomioimaan seuraavat asiat, minkä vuoksi hakemus tulisi hylätä.

Tarpeettomuus sekä ylimitoitus

- *Onko uudelle toiminnalle perusteita, sillä alueen ympärillä, noin 15 km säteellä, toimii useita luvallisia louhoksia.*
- *Haettu ottomäärä 25 000 m³ vuodessa on ylimitoitettua suhteessa alueen kokoon ja käyttöön.*

Vaikutukset vesistöihin

- *Pieni ja puhdasvetinen Ilajärvi sijaitsee ainoastaan alle 100 metrin päässä louhosalueesta laskien Lyömiäiseen.*
- *Louhostoiminta uhkaa aiheuttaa sakeutumista, hulevesien mukana kulkeutuvien aineiden päätymistä järveen sekä ympäristövahinkoja, kuten polttoainevuotoja.*
- *Räjähdyksen mahdollisuus lisätä kallion halkeamia on ilmeinen, mikä saattaa vaikuttaa Ilajärven pinnankorkeuteen.*
- *Louhoksen ottotaso suunnitellaan 6,7 metriä Ilajärven pinnan alapuolelle – vaikutuksia pohja- ja pintavesiin ei ole tutkittu.*
- *Alueella on useita pohjavesikaivoja ja lähteitä, jotka palvelevat mökkien ja vakituisten asukkaiden talousveden saantia.*

Luontoarvot ja pesimälinnusto

- *Ilajärvi on hiljainen, puhdas ja luonnontilainen – mm. kuikat, kurjet ja joutsenet pesivät alueella.*
- *Luontoselvitys on tehty myöhään syksyllä eikä se huomioi pesimälinnustoa tai uhanalaisia lajeja kattavasti.*

Melu- ja pölyhaitat

- *Järvialueella melu kantautuu jopa kilometrien päähän.*
- *Lupahakemuksen melumallinnus kattaa vain desibeliit – impulssimelun vaikutuksia (esim. räjäytykset) ei ole arvioitu.*

Tällainen melu aiheuttaa sykkeen kiihtymistä ja verenpaineen kohoamista heikentäen terveysvaikutteista virkistystä.

- *Pölyhaitat vaikuttavat Ilajärveen liaten järven veden ja pilaten ilmanlaadun.*

Asutuksen läheisyys

- *Alueella on useita kesämökkejä: Ilajärvi (2), Mustalampi (5), Lyömiäinen (n. 30), lisäksi vähintään 2 vakituista asuntoa.*
- *Louhostoiminta laskee merkittävästi kiinteistöjen arvoa ja pilaa mökkiläisten kesälomat*

Suunnitelmien puutteet ja riskit

- *Sakeutusaltaasta ei ole suunnitelmaa eikä rakennuskuvia.*
- *Räjähdeaineiden jäämiä ja niiden vaikutuksia luontoon ja veteen ei ole tutkittu.*
- *Hulevesien ja sedimenttiaineiden kulkeutumista ei ole tarkkaan selvitetty eikä niiden hallintaa kuvattu*

Vaatimukset mahdollisen luvan myöntämisen varalta

Jos lupaa ei voida hylätä, esitän seuraavat rajoitukset:

1. *Toimintakielto lintujen pesintäaikana (maaliskuun lopusta syyskuun loppuun) – tämä on ehdottoman tärkeä luonnon ja alueen käyttäjien näkökulmasta.*
2. *Muuna aikana toiminta vain arkisin klo 09.00-16.00 – aamujen, iltojen ja viikonloppujen rauha säilytettävä.*
3. *Vakuuden tulee olla merkittävästi suurempi kuin haettu 4000 € - tämä ei vastaa riskien suuruutta eikä yrityksen vastuunkantoa*
4. *Hulevesien hallinnasta tulee toimittaa tarkka suunnitelma ennen toiminnan aloittamista.*
5. *Ottotaso ja vuotuinen louhintamäärä on arvioitava kriittisesti uudelleen.*
6. *Pinta- ja pohjavesien tarkka kartoitus on tehtävä ennen luvan myöntämistä.*
7. *Valtioneuvoston asetuksen 6 § mukaisesti toiminnassa tulee käyttää parasta saatavilla olevaa teknologiaa melu- ja pölyhaittjone ehkäisemiseksi.*
8. *Maa-ainesten vastaanottoa alueelle on rajoitettava – tulee estää, että louhoksesta tulee yleinen maankaatopaikka tai vieraslajien leviämipaikka.”*

Muistutus 16 (11.4.2025):

”Me alla mainitut kiinteistön 111-405-6-71 rajanaapureiksi määritellyt haluamme ilmoittaa, että vastustamme Päijät-Hämeen Murske Oy:n suunnitelmia perustaa kalliokiviaineksen ottamisalue edellä mainitun kiinteistön alueelle.

Perustelemme vastustusta seuraavin perustein:

1. *Murskaamon veden käyttö on ottamissuunnitelmassa kuvattu epämääräisesti*

Ottamissuunnitelmassa ei ole kerrottu murskaamon tarkempaa tyyppiä tai millä tekniikalla vettä käytetään pölyn torjunnassa. Laitevalmistajien tietojen perusteella vettä kuluu keskimäärin 5 l/tonni ja kolmen murskaamon ketjussa vettä kuluu yhteensä noin 10 l/tonni, riippuen kuinka tehokasta käyttö on. Suunnitelmassa ilmoitettu veden tarve on 1000 l/pv, joten mursketta voidaan käsitellä keskimäärin 100 tonnia päivässä.

Ottamissuunnitelmassa ilmoitettu murskeen määrä on 40 000 – 65 000 tonnia vuodessa, luku 6. Mikäli murskaamo toimii arkipäivisin ympäri vuoden, tulee työpäiviä vuodessa 251 (vuonna 2025). Näin ollen murskemäärät keskimääräisesti ovat päivittäin 159 – 259 tonnia. Luvut ovat suuntaa antavia mutta selvästi vedentarve on arvioitu liian optimistisesti.

Suunnitelman luvussa 6 mainitaan että vesi otetaan maastossa olevista painanteista. Tervahaudanmäki on kuitenkin kalliainen rinne, joka laskee Ilajärven suuntaan eikä alueella ole sellaisia painanteita, joista voisi saada ilmoitettua 1000 litraa päivässä ympäri vuoden. On selvää, että veden ottamiseksi joudutaan käyttämään menetelmiä, joita ei ole mainittu suunnitelmassa.

Suunnitelman luvussa 10.3 kuvataan valumavesien hallintaa. Suunnitelman mukaan kaikki pölytorjunnassa käytetty vesi imeytyy murskeeseen. Tämä on hyvin epätodennäköistä koska kivimurskeen tehtävä nimenomaan on läpäistä vettä siellä missä sitä käytetään. Hulevedessä näin ollen tulee olemaan sedimenttiainesta eikä se vastaa luonnossa normaalia valumavettä joka maastosta kulkeutuu. Soinen alue, jonne valumavesi on ohjattu, kuuluu pienen kirkasvesisen Ilajärven tärkeimpiin valuma-alueisiin sekä on lisäksi toiminta-alueen ulkopuolella. Kivipöly sitoutuneena valumaveteen tulee vuosien saatossa merkittävästi häiritsemään veden virtausta ja laatua alueella. Mikäli murskaamolle myönnetään lupa voi toiminta jatkua peräti neljä vuosikymmentä. Tässä ajassa vaikutukset tulevat olemaan peruuttamattomia järven ekosysteemille. Järvestä on vain yksi poisto-oja Lyömiäiseen, joten veden vaihtuminen Ilajärvessä ei ole kovin nopeaa vaan sisään tulevat epäpuhtaudet tulevan kasaantumaan.

Mikäli hanke etenee, niin vaadimme, että suunnitelmaan sisällytetään sateutusallas valumavesien poiston yhteyteen ennen kuin vedet pääsevät pois hankealueelta. Lisäksi räjähdysainejäämien vaikutuksesta vesistöön pitää tehdä ympäristöselvitys erikseen. Mainitussa suunnitelman kohdassa 10.3 mainitaan vain tyyppiyhdisteet ilman sen tarkempaa selvitystä.

Suunnitelmassa kivenotto-syvyys on merkitty korkoon 90m ja Ilajärven pinta on korkeudessa 96,7m. Tämä tarkoittaa sitä, että lähelle järven rantaan olisi tulossa noin seitsemän metriä syvä avolouhos. Luontoselvitys mainitsee luvussa 7. Yhteenvedo, että kalliossa on valmiina jo halkeamia. Räjätystoiminnasta syntyvät

ennakoimattomasti lisääntyvät halkeamiset nostavat riskiä sille, että Ilajärven vedelle aukeaa pääsy louhokseen. Tällä voi olla hyvinkin arvaamattomia vaikutuksia, ei paitsi murskaamon toiminnalle, mutta myös matalan järven ympäristölle.

2. Vaikutusta pohjaveteen ei ole selvitetty

Luvussa 13.1.5 annetaan ymmärtää, ettei alueella ole talousvesikaivoja, mutta todellisuudessa lähin kiinteistö nimeltään Rantatorppa ottaa käyttövetensä pohjavesikaivosta. Samassa luvussa kuvaillaan, ettei murskaamotoiminta ole haitallista pohjavedelle, mutta käsityksemme on, että kallion louhimiseen liittyvä räjäytystoiminta tulee aiheuttamaan halkeamia maaperään ja lähialueen pohjaveteen tulee johtumaan epäpuhtauksia. Mitä pidempää toiminta jatkuisi sitä todennäköisempää lähikaivojen likaantuminen olisi.

Pohjavesitutkimus pitää mielestämme tehdä alueella jo senkin takia, että lähistöllä on tunnettu lähde Mustalammen rannassa. Pohjavesi on todennäköisesti hyvinkin lähellä pintaa suunnitellun hankealueen lähistöllä.

3. Yrityksen kyvykkyys hoitaa mahdolliset riskit

Lupaa hakeva yritys Päijät-Hämeen Murske Oy on julkisesti saatavien tietojen perusteella varallisuudeltaan erittäin pienikokoinen. Suunnitelmassa ennallistamiseen on varattu 4000 euroa, joka käsityksemme mukaan on täysin riittämätön tämän tyyppisessä toiminnassa. Mikäli myös riski ympäristön turmelemisesta toteutuu eivät tämän kokoisen yrityksen resurssit tule riittämään vaan vahinkojen korjaaminen jää muiden hoidettavaksi. Lopulta maan vuokranneen maanomistajan on asia korjattava ja yksityishenkilölle tehtävä voi olla yliverainen.

4. Melun, värinän, pölyn ja liikenteen vaikutus lähiympäristöön ja viihtyvyyteen

Melun vaikutus lähiympäristöön on ottamissuunnitelmassa mallinnettu karkeasti pistemäisiä lähteitä käyttäen. Todellisuuden kanssa tämän tyyppisellä laskelmalla ei ole juurikaan tekemistä. Melu ei tule pistemäisestä kohteesta vaan työkoneiden aiheuttama meteli on laaja-alaista. Kaikki se melu mikä toiminnasta ja koneista tulee, kulkeutuu suoraan lähiympäristön mökkeihin. Mikäli toiminta tulisi olemaan suunnitelman mukaisen aikataulun mukaista tulee se vaikuttamaan merkittävän negatiivisesti loma-asuntojen viihtyvyyteen ja sitä kautta kiinteistöjen arvoon.

Räjäytys- ja murskaustoiminta tulee levittämään pölyä ympäristöönsä suojaustoimenpiteistä huolimatta. Pöly tulee leviämään hyvinkin laajalle alueelle riippuen ilmapirtauksista. Vieressä oleva Tervahaudanmäki ohjaa virtaukset todennäköisesti

enempi Ilajärven ympäristöön. Tästä seuraa haittaa järven rannoilla pesiville linnuille, joihin kuuluvat mm. kuikka, joutsen ja erilaiset lokit.

Haittaa pölystä, tärinästä ja kasvavan kuoma-autoliikenteen melusta syntyy tietysti myös ihmisasutuksille, jotka tällä alueella ovat toimineet jo vuosikymmeniä ihanteellisena paikkana rentoutumiseen ja virkistäytymiseen. Näin ollen me lähistöllä vapaa-aikaamme viettävät vaadimme, että pölyä tuottava räjäytys- ja murskaustoiminta pitää rajoittaa kesäkauden, toukokuu – elokuu, ulkopuolelle mikäli hankesuunnitelma saa luvan.”

Muistutus 17 (11.4.2025):

“Toiminnasta tehty selvitys käsittää 42 sivua. Tuntuu, että selvitys on tempaistu vanhan sabluunan päälle.

Mielestäni tuollaista pikkutarkkaa ohjeistusta ei pysty totetuutamaan niin ruovissa töissä kuin louhinta ja kivenmurskaus ovat. Tietääkseni ei millään louhintatyömaalla ole "trasseli-Jussia" kuivaamassa jokaista maahan pudonnutta öljytippaa.

Tulee pakosti tunne, että lähitieneon asukkaille pyritään antamaan liian "ruusuinen" kuva ko. toiminnasta. Lisäksi selvityksessä kerrotaan, että tarvittava vesi otetaan painanteista. Miten sitten toimitaan, jos on kuiva kesä ja painanteet ovat kuivia tai talvella ne ovat jäässä.

Hakemuksen tehnyt firma Päijät-Hämeen Murske Oy on perustettu 2021 mutta sillä ei näytä olleen mitään toimintaa tähän asti. Epäilen löytyykö firmalta minkäänlaisia vakuutuksia alueen jälkihoitoon, jos firma tekee vaikka konkurssin.

Louhinta-alueelta pilaantuneet vedet voivat valua alapuolella olevaan Ilajärveen tai laskuojia myöden 1.2 km:n päässä sijaitseviin Imjärven Kaupinlahteen ja Kirveslampeen, joka on yhteydessä Kaupinlahteen. Imjärvessä viihtyvät viitasammakot ja isojärvisimpukat eivät pärjää saastuneessa vedessä.

Louhinnasta irtoava hieno kivi-pöly leviää tuulen mukana kauas. Räjäytykset kuuluvat kilometrien päähän. Lisäksi louhinta häiritsee paikallisen eläimistön elämää.

Huonokuntoinen Muikkusalmentie ei tule kestäämään "rekkarallia". Lisäksi kesäisin vilkas henkilöautoliikenne ja lisääntyvä rekkaliikenne tulee aiheuttamaan kapealla tiellä vaaratilanteita. Vilkas kuorma-autoliikenne tulee myös häiritsemään tien varren asukkaita melullaan.”

Muistutus 18 (11.4.2025):

“Murske Oy kaavailemat murskaus, poraus jne. työt, saa jokaisen mökkiläisen "karvat pystyyn" Idyllinen Heinola mökkiläisten paratiisi, luonnon suoma rauha ja hiljaisuus linnut ja muut eläimet Vaan eipä

ole enää luvan myöntämisen jälkeen Järven läheisyys saa äänet kuulumaan kauas. Hesassakin olisi varmaankin miellyttävämpää viettää kesänsä, kuin murskaus ääniä kuunnellen Heinolassa. Vuokraisin mielelläni mökkini kesäksi sille henkilölle, joka murskaulusuvan myöntää. KESÄ ON RAUHOITETTAVA (huhtisyyskuu)”

Muistutus 19 (14.4.2025):

“Koska murskaamon toiminnasta aiheutuu häiritsevää meluhaittaa alueen lähistöllä asuville ja vapaa-ajan asukkaille, esitämme, että murskaamon toiminta tulisi koko sen toiminta aikana rajoittaa kesäaikana niin, että toimintaa ei harjoitettaisi 1.6. – 1.8. välisenä aikana. Muina vuodenaikoina toiminta tulisi rajoittaa klo 7-18 väliselle ajalle.”

Muistutus 20 (14.4.2025):

” Pyydän, että lupaharkinnan yhteydessä huomioidaan seuraavat näkökohdat:

Hakemuksen mukaan ottamisalue sijaitsee vajaan 100 metrin etäisyydellä Ilajärvestä, ts. ranta-alueen välittömässä läheisyydessä. Suunnitellun ottoalueen ja rannan välistä puolet on vettynyttä, suoperäistä maastoa vesijättöä. Vesi laskee ottoalueelta järven suuntaan. Ympäristövaikutukset ja melu kohdistuvat maasto-olosuhteiden takia erityisesti järven suuntaan. Ilajärvi on matala, luontoympäristöltään monimuotoinen ja herkästi haavoittuva. Ilajärven pohja on suurelta osalta humuksen peitossa, silti järven vesi on kirkasta. Järven pohjassa on todennäköisesti lähteitä, koska vettä purkautuu mudan läpi järveen.

Hakemuksen liitteenä oleva luontoselvitys kohdistuu maa-ainesten ottoalueeseen, mutta ei huomioi järven luontoympäristöä. Melumallinnus aliarvioi melun kantautumista avoimella vesialueella. Louhinta ulottuu suunnitelman mukaan + 90 m:n tasolle. Ilajärven pinnan korkeusasema + 97,6 m. Toiminnan vaikutuksia pinta- ja pohjavesiolosuhteisiin ei ole hakemuksessa selvitetty. Luontoselvityksessä on maininta, että metsää on harvennettu ja metsäautotiet on rakennettu paria vuotta ennen selvityksen tekoa. Tämä toiminta tukee myös sen, ettei varmaankaan harvinaisempaa lajistoa kasvien tai eläinten osalta viihdy alueella tällä hetkellä.

Kiinteistöt Tervalahdi ja Ojukka sijaitsevat suunnitellun murskaustoiminnan läheisyydessä Mustalammen rannalla. Tervalahden pihapiiriin ottamisalueen rajasta on reilut 400 metriä ja Ojukan vajaan 500 metriä. Mustalammen pinta on 99,3 metriä merenpinnasta, kun murskausalueen louhinta taso on 90 metriä. Tervalahden tontilla on kaivo, jonka vedenpinta vaihtelee noin 97-100 metrin välillä. Kaivo on rakennettu jo 100 vuotta sitten syventämällä lähdeä ja myöhemmin uudistettu ja syvennetty lisää, osa vedestä kaivoon tulee hyvin läheltä maanpintaa. Molemmat kiinteistöt käyttävät kaivon vettä. Murskaamon selvityksessä ei ole selvitetty pohjavesien virtauksia tai kulku suutia. Mustalammi on

valuma alueeltaan hyvin pieni ja alueen korkeimmalla oleva vesiallas. Mustalammen pohjalla saattaa olla myös lähteitä, asian varmistaminen ei kuitenkaan ole helppoa johtuen vedessä olevasta tummuudesta ja syvyydestä. Melu- ja pölypäästöt vaikuttavat merkittävästi Mustalammen rantojen asumisviihtyvyyteen. Myös alueen virkistyskäyttö ja luontoarvot tulevat oleellisesti heikkenemään. Melu- ja pölypäästöt tulevat myös laskemaan mökkien arvostusta ja arvoa. Myöskään räjäytyksistä johtuva tärinä ei ole vähäistä.

Mikäli lupa kuitenkin myönnetään, räjäytys- ja murskaustoiminta tulisi rajata lintujen pesimäajan ja kesäkuukausien ulkopuolelle. Räjäytys ja murskaustoiminnan suorittaminen kesäaikaan aiheuttaa sen, että lähialueella luonnonrauhasta nauttiminen ja luonnon virkistyskäyttö on mahdotonta. Luonnon ja lähialueen asutuksen takia toiminnassa tulisi edellyttää sellaista teknologiaa, joka minimoii melu- ja ympäristöhaitat. Ennen luvan antamista tulisi myös tehdä pohjavesiselvitykset, sekä tarkemmat melumallinukset, koska murskain ja koneet eivät ole vain yhdessä pisteessä vaan liikkuvat alueen laajentuessa. Asiassa tulisi myös huomioida se, että mikäli haitat ylittävät lupaehdossa sovitut arvot, yrityksen tulee saattaa ne välittömästi sovitulle tasolle sekä korvata aiheutuneet vahingot ja että yrityksellä on myös resursseja tarvittaessa tehdä korjaavat toimenpiteet.

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaan vakuuden tulee olla riittävä kattamaan kaikki mahdolliset ympäristönsuojelun ja alueen ennallistamisen toimenpiteet. Kiinteistönomistajille toiminnasta aiheutuvat haitat tulee myös korvata täysimääräisesti.

Yrityksen taloudelliset edellytykset toiminnan harjoittamiseen ja mahdollisten vahinkojen korvaamiseen tulee selvittää huolellisesti ennen luvan myöntämistä. Hakemuksessa esitetty vakuus (4 000 €) ei ole toiminnan riskit huomioon ottaen riittävä. Lisäksi ympäristöselvitysten mukaan toiminnan päätyttyä maa tasataan korkeuteen 97 metriä. Mikäli louhinta on suoritettu 90 metriin 3,4 hehtaarin alueelta, niin mistä korvaava maa-aines tuodaan, sekä miten 4000 euron varaus tulee riittämään tuohon?”

Muistutus 21 (14.4.2025):

” Kiinteistön omistajana haluan ilmoittaa, että vastustan Päijät-Hämeen Murske Oy:n suunnitelmia perustaa kalliokiviaineksen ottamisalue kuulutuksessa mainitun kiinteistön alueelle.

Perustelut ovat seuraavat:

- 1. Murskaamon veden käyttö on ottamissuunnitelmassa kuvattu epämääräisesti*

Ottamissuunnitelmassa ei ole kerrottu murskaamon tarkempaa tyyppiä tai millä tekniikalla vettä käytetään pölyn torjunnassa.

Laitevalmistajien tietojen perusteella vettä kuluu keskimäärin 5 l/tonni ja kolmen murskaamon ketjussa vettä kuluu yhteensä noin 10 l/tonni, riippuen kuinka tehokasta käyttö on. Suunnitelmassa ilmoitettu veden tarve on 1000 l/pv, joten mursketta voidaan käsitellä keskimäärin 100 tonnia päivässä. Ottamissuunnitelmassa ilmoitettu murskeen määrä on 40 000 – 65 000 tonnia vuodessa, luku 6. Mikäli murskaamo toimii arkipäivisin ympäri vuoden, tulee työpäiviä vuodessa 251 (vuonna 2025). Näin ollen murskemäärät keskimääräisesti ovat päivittäin 159 – 259 tonnia. Luvut ovat suuntaa antavia mutta selvästi vedentarve on arvioitu liian optimistisesti. Suunnitelman luvussa 6 mainitaan että vesi otetaan maastossa olevista painanteista. Tervahaudanmäki on kuitenkin kalliainen rinne, joka laskee Ilajärven suuntaan eikä alueella ole sellaisia painanteita, joista voisi saada ilmoitettua 1000 litraa päivässä ympäri vuoden. On selvää, että veden ottamiseksi joudutaan käyttämään menetelmiä, joita ei ole mainittu suunnitelmassa.

Oma kiinteistöni sijaitsee Lyömiäisen rannalla, joka on yhteydessä Ilajärveen.

Suunnitelman luvussa 10.3 kuvataan valumavesien hallintaa. Suunnitelman mukaan kaikki pölyntorjunnassa käytetty vesi imeytyy murskeeseen. Tämä on hyvin epätodennäköistä koska kivimurskeen tehtävä nimenomaan on läpäistä vettä siellä missä sitä käytetään. Hulevedessä näin ollen tulee olemaan sedimenttiainesta eikä se vastaa luonnossa normaalia valumavettä joka maastosta kulkeutuu. Soinen alue, jonne valumavesi on ohjattu, kuuluu pienen kirkasvesisen Ilajärven tärkeimpiin valuma-alueisiin sekä on lisäksi toiminta-alueen ulkopuolella. Kivipöly sitoutuneena valumaveteen tulee vuosien saatossa merkittävästi häiritsemään veden virtausta ja laatua alueella. Mikäli murskaamolle myönnetään lupa voi toiminta jatkua peräti neljä vuosikymmentä. Tässä ajassa vaikutukset tulevat olemaan peruuttamattomia järven ekosysteemille. Järvestä on vain yksi poisto-oja Lyömiäiseen, joten veden vaihtuminen Ilajärvessä ei ole kovin nopeaa vaan sisään tulevat epäpuhtaudet tulevan kasaantumaa. Huoleni kohdistuu vaikutuksiin veden laatuun paitsi Ilajärvessä myös Lyömiäisessä.

Mikäli hanke etenee, niin vaadin, että suunnitelmaan sisällytetään sakeutusallas valumavesien poiston yhteyteen ennen kuin vedet pääsevät pois hankealueelta. Lisäksi räjähdysainejäämien vaikutuksesta vesistöön pitää tehdä ympäristöselvitys erikseen. Mainitussa suunnitelman kohdassa 10.3 mainitaan vain typpiyhdisteet ilman sen tarkempaa selvitystä.

Suunnitelmassa kivenotto-syvyys on merkitty korkoon 90m ja Ilajärven pinta on korkeudessa 96,7m. Tämä tarkoittaa sitä, että lähelle järven rantaa olisi tulossa noin seitsemän metriä syvä avolouhos. Luontoselvitys mainitsee luvussa 7. Yhteenveto, että

kalliossa on valmiina jo halkeamia. Räjätystoiminnasta syntyvät ennakoimattomasti lisääntyvät halkeamiset nostavat riskiä sille, että Ilajärven vedelle aukeaa pääsy louhokseen. Tällä voi olla hyvinkin arvaamattomia vaikutuksia, ei paitsi murskaamon toiminnalle, mutta myös matalan järven ympäristölle.

2. Vaikutusta pohjaveteen ei ole selvitetty

Luvussa 13.1.5 annetaan ymmärtää, ettei alueella ole talousvesikaivoja, mutta todellisuudessa lähin kiinteistö nimeltään Rantatorppa ottaa käyttövetensä pohjavesikaivosta. Samassa luvussa kuvaillaan, ettei murskaamotoiminta ole haitallista pohjavedelle, mutta käsitykseni on, että kallion louhimiseen liittyvä räjäytystoiminta tulee aiheuttamaan halkeamia maaperään ja lähialueen pohjaveteen tulee johtumaan epäpuhtauksia. Mitä pidempää toiminta jatkuisi sitä todennäköisempää lähikaivojen likaantuminen olisi. Pohjavesitutkimus pitää mielestämme tehdä alueella jo senkin takia, että lähistöllä on tunnettu lähde Mustalammen rannassa. Pohjavesi on todennäköisesti hyvinkin lähellä pintaa suunnitellun hankealueen lähistöllä.

3. Yrityksen kyvykkyys hoitaa mahdolliset riskit

Lupaa hakeva yritys Päijät-Hämeen Murske Oy on julkisesti saatavien tietojen perusteella varallisuudeltaan erittäin pienikokoinen. Suunnitelmassa ennallistamiseen on varattu 4000 euroa, joka käsitykseni mukaan on täysin riittämätön tämän tyyppisessä toiminnassa. Mikäli myös riski ympäristön turmelemisesta toteutuu, eivät tämän kokoisen yrityksen resurssit tule riittämään, vaan vahinkojen korjaaminen jää muiden hoidettavaksi. Lopulta maan vuokranneen maanomistajan on asia korjattava, ja yksityishenkilölle tehtävä voi olla ylivertainen.

4. Melun, värinän, pölyn ja liikenteen vaikutus lähiympäristöön ja viihtyvyyteen

Melun vaikutus lähiympäristöön on ottamissuunnitelmassa mallinnettu karkeasti pistemäisiä lähteitä käyttäen. Todellisuuden kanssa tämän tyyppisellä laskelmalla ei ole juurikaan tekemistä. Melu ei tule pistemäisestä kohteesta vaan työkoneiden aiheuttama meteli on laaja-alaista. Kaikki se melu mikä toiminnasta ja koneista tulee, kulkeutuu suoraan lähiympäristön mökkeihin. Mikäli toiminta tulisi olemaan suunnitelman mukaisen aikataulun mukaista tulee se vaikuttamaan merkittävän negatiivisesti loma-asuntojen viihtyvyyteen ja sitä kautta kiinteistöjen arvoon. Räjätys- ja murskaustoiminta tulee levittämään pölyä ympäristöön suojustoimenpiteistä huolimatta. Pöly tulee leviämään hyvinkin laajalle alueelle riippuen ilmavirtauksista. Vieressä oleva Tervahaudanmäki ohjaa virtaukset todennäköisesti enempi Ilajärven ympäristöön. Tästä seuraa haittaa järven rannoilla pesiville linnuille, joihin kuuluvat mm. kuikka, joutsen ja erilaiset lokit. Haittaa pölystä, värinästä ja kasvavan kuoma-autoliikenteen melusta syntyy tietysti

myös ihmisasutuksille, jotka täällä alueella ovat toimineet jo vuosikymmeniä ihanteellisena paikkana rentoutumiseen ja virkistäytymiseen. Näin lähistöllä vapaa-aikaani viettävänä vaadin, että pölyä tuottava räjäytys- ja murskaustoiminta pitää rajoittaa kesäkauden, toukokuu – elokuu, ulkopuolelle mikäli hankesuunnitelma saa luvan.”

Muistutus 22 (14.4.2025):

”Lupahakemuksen mukainen kivimurskaamo hanke tulisi aiheuttamaan merkittäviä liikenneturva- ja liikennemelu haittoja erittäin laajalla alueella runsaan päivittäisen raskaan kuorma-auto ja rekka liikenteen johdosta. Nämä merkittävät ymäristö- ja yhteiskuntavaikutukset sekä haitat kohdistuisivat Muikkusalmen- ja Sonnasantiehen sekä niiden ympäristöön koko yli kymmenen kilometrin matkalle Kouvolan tieltä murskaamolle. Nämä haitat tulisivat merkittävästi heikentämään ja monilta osin pilaamaan satojen ellei tuhansien alueella olevien vakituisten ja lomaasukkaiden rauhaa ja viihtyvyyttä. Muikkusalmen tie kulkee aivan Viilajärven läheisyydessä usean kilometrin matkan ja täten liikennemelu tulisi häiritsemään kaikkia Viilajärven ranta-asukkaita.

Muikkusalmen tietä ei ole suunniteltu eikä rakennettu ehdotetulle valtaisalle raskaalle liikenteelle. Kymmenien kuorma-autojen kulku murskaamolle päivittäin altistaisi kaikki muut tien käyttäjät merkittäviin liikenneturvariskeihin. Tie tulisi myös vääjäämättä raskaan liikenteen määrän johdosta rikkoontumaan ja aiheuttamaan lisävaaratekijöitä kaikille tien käyttäjille.

Ehdotetun toiminta-ajan (kello 6:00-22:00) johdosta haitat tulisivat olemaan lähes ympärivuorokautiset.

Näitä haittoja ei lupahakemuksessa ole arvioitu lainkaan, ja hakemus on täten merkittävilta osin puutteellinen ja ammattitaidottomasti laadittu. Hakemus tulee tämän johdosta hylätä. Vähintäinkin luvan hakijan tulee teettää täysimittainen liikenne, liikenneturva ja liikennemelu arviointi koko yli kymmenen kilometrin matkalle Kouvolan tieltä murskaamolle ja tämä tulee laittaa julkisesti nähtäville.”

Muistutus 23 (14.4.2025):

”Ensinäkin alueen tiestö ei tule kestäämään suunniteltua lisäkuormitusta

Muikkusalmentie joudutaan jo nykyisellä liikennemäärillä korjailemaan ja paikkailemaan. Raskaan liikenteen lisärasitus tiestölle saattaa tarkoittaa tien murtumisia pohjarakenteisiin asti.

Toiseksi huomio kiinnittyy ilmoitettuun keskiäänitasoon 45 dB, joka mielestäni on täysin alimitoitettu vastaten noin normaalin keskustelun äänitasoa. Vaikka esim. räjäytykset olisivatkin pistemäisiä melupiikkejä niin eihän se poista niiden aiheuttamaa meluhaittaa.

Onko tutkittu raskaan liikenteen aiheuttamaa meluhaittaa järvien läheisyydessä jolloin melu kantautuu vesistöä pitkin huomattavasti voimakkaammin kuin vaikkapa metsäisessä maastossa.

Hienojakoinen pöly kantautuu helposti kilometrien etäisyydelle murskaamoalueelta, vertailukohtana voidaan pitää vaikkapa Saharan alueelta Suomeen asti tuulten mukana kantautuvaa hiekkapölyä. Pöly laskeutuu sekä maastoon, järviin että asutuksille eikä siten erottele aiheutettua haittaa.

Ympäristön järvet sijaitsevat murskaamoaluetta alempana jolloin valumahaitat ovat itsestään selvät.

Viimeiseksi haluan muistuttaa suojelun alaisista eläinlajeista jotka ovat indikaattorilajeja puhtaasta ympäristöstä. Onko tehty selvitystä esim. Imjärvellä esiintyvien viitasammakon ja järvisimpukan esiintyvyydestä suunnitellun murskaamon lähialueilta ?”

Hakijan vastine lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin

Hakija on 6.8.2025 vastineessaan todennut edellä mainittuihin lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin seuraavasti:

Hämeen ELY-keskuksen lausunto 8.4.2025

”Vastine: 17.6.2025 toimitettu Heinolan kaupungille, korjattu ottamissuunnitelma sekä meluselvitys. Ottamissuunnitelmassa avattu hulevesien käsittelyä sekä meluselvityksen puutteet korjattu. Mikäli hankeelle myönnetään lupa ja olemassa olevaa liittymää muutetaan haetaan siihen lupa erikseen. Ottotoiminta tapahtuu kokonaisuudessaan maantien tie ja suoja-alueen ulkopuolella.”

Päijät-Hämeen ympäristöterveyden lausunto 10.4.2025

”Vastine: 17.6.2025 toimitettu Heinolan kaupungille, korjattu ottamissuunnitelma sekä meluselvitys. Ottamissuunnitelmassa avattu hulevesien käsittelyä sekä meluselvityksen puutteet korjattu.”

Muistutus 1

“Meluselvitysten perusteella sekä suunniteltujen toiminta-aikojen puitteissa on huomioitu että lähialueen viihtyvyyssarvot eivät olennaisesti muutu murskaustoiminnan johdosta. Ottamissuunnitelman mukaan pääosin pesimäaika rauhoitettu.“

Muistutus 2

“Meluselvitysten perusteella sekä suunniteltujen toiminta-aikojen puitteissa on huomioitu että lähialueen viihtyvyyssarvot eivät

*olennaisesti muutu murskaustoiminnan johdosta.
Ottamissuunnitelman mukaan pääosin pesimäaika rauhoitettu.”*

Muistutus 3

*“Meluselvitysten perusteella sekä suunniteltujen toiminta-aikojen puitteissa on huomioitu että lähialueen viihtyvyyssarvot eivät olennaisesti muutu murskaustoiminnan johdosta.
Ottamissuunnitelman mukaan pääosin pesimäaika rauhoitettu.”*

Muistutus 4

“Meluselvitysten perusteella sekä suunniteltujen toiminta-aikojen puitteissa on huomioitu että lähialueen viihtyvyyssarvot eivät olennaisesti muutu murskaustoiminnan johdosta.

Tärinän osalta toiminta sijoittuu lähes 500 metrin päähän häiriintyvistä kohteista, joten terveystaitan tai rakennuksille aiheutuvan haitan todennäköisyyden voidaan arvioida olevan vähäinen.

Arvion mukaan tiestön kokonaiskuormitus vähenee toimitus matkojen lyhentyessä huomattavasti.

Työaika painottuu virka-ajalle, mutta satunnaista liikennettä on myös nykyisellään tiestöllä.

Pölyn hallinta on otettu huomioon ottamissuunnitelmassa.”

Muistutus 5

“Lupaviranomaisen määrittää viimekädessä toiminta-ajan

Vakuus ilmoitettu sen mukaan että toiminta toteutetaan ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavasti, niin että ottoaluetta avataan ja maisemoidaan jatkuvasti ottoluvan aikana.

Käytössä tulee olemaan teknologiaa joka kuormittaa ympäristöä mahdollisimman vähän ja on hyvää hyötysuhteeltaan koska energia on kallista.

*Ottosuunnitelmaan täydennetty suunnitelmat hulevesien käsittelystä Luontoselvityksen (luontoarvoselvitys) tehty toiminta-alueelle ja todettu paikka soveltuvaksi murskaustoiminnalle niiltä osin.
Ottamissuunnitelmassa huomioitu että etäisyydet asetusten mukaiset, niin kaivoihin, lähteisiin tai kiinteistöihin.”*

Muistutus 6

“Mely, pöly sekä hulevedet käsitelty ottamissuunnitelmassa ja haittojen vähentämiseksi tehdään vaaditut toimenpiteet.

Mursketta ei pysty tilaamaan 15 km toimitusmatkalla toiminta-alueesta.

Vakuus ilmoitettu sen mukaan että toiminta toteutetaan ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavasti, niin että ottoaluetta avataan ja maisemoidaan jatkuvasti ottoluvan aikana.

Lupaviranomaisen määrittää viimekädessä toiminta-ajan”

Muistutus 7

“Meluselvitysten perusteella sekä suunniteltujen toiminta-aikojen puitteissa on huomioitu että lähialueen viihtyvyysarvot eivät olennaisesti muutu murskaustoiminnan johdosta. Ottamissuunnitelman mukaan pääosin pesimäaika rauhoitettu.”

Muistutus 8

“Etäisyys Ilajärveen asetusten mukainen sekä riskit sekä luontoarvot ovat huomioitu ottamissuunnitelmassa.

Mursketta ei pysty tilaamaan 15 km toimitusmatkalla toiminta-alueesta.

Vuotuinen ottomäärä arvioitu suurimman käytön mukaan.

Hulevesisuunnitelmat päivitetty ottamissuunnitelmaan

Vakuus ilmoitettu sen mukaan että toiminta toteutetaan ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavasti, niin että ottoaluetta avataan ja maisemoidaan jatkuvasti ottoluvan aikana.”

Muistutus 9

“Etäisyys ilajärveen on valtioneuvoston asetusten mukainen.

Yritys tulee suorittamaan kaiken toiminnan käyttäen parasta teknologiaa sekä kunnioittaen luontoarvoja.

15 km etäisyydellä ei ole useita kilpailevia toimijoita Ottamissuunnitelman mukaisen toiminnan johdosta virkistyskäyttö ei olennaisesti häiriinny alueella.

Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin.”

Muistutus 10

“15 km etäisyydellä ei ole useita kilpailevia toimijoita

Ottasmissuunnitelman mukaisen toiminnan johdosta virkistyskäyttö ei olennaisesti häiriinny alueella. Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin.

Vakuus ilmoitettu sen mukaan että toiminta toteutetaan ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavasti, niin että ottoaluetta avataan ja maisemoidaan jatkuvasti ottoluvan aikana.“

Muistutus 11

“Etäisyyden valtioneuvoston asetuksen mukaiset

Luonto-arvoselvitys tehty alueelle, jossa tulemme toimimaan ja jonka luontoarvoja tulemme muuttamaan. Ottasmissuunnitelman mukaisen toiminnan johdosta virkistyskäyttö ei olennaisesti häiriinny alueella”

Muistutus 12

“Tiestön kokonaiskuormitus sekä meluhaitta vähenee toimitusmatkojen lyhentyessä

Ottasmissuunnitelman mukaisen toiminnan johdosta virkistyskäyttö ei olennaisesti häiriinny alueella.

Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin.

Alueelle tehty kaksi käyntiä luontoarvoselvityksen yhteydessä, jotta kaikki luontoarvot saatiin selvitettyä.”

Muistutus 13

“Ottasmissuunnitelman mukaisen toiminnan johdosta virkistyskäyttö ei olennaisesti häiriinny alueella.

Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin.

Hulevesisuunnitelmat päivitetty ottamissuunnitelmaan

Vakuus ilmoitettu sen mukaan että toiminta toteutetaan ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavasti, niin että ottoaluetta avataan ja maisemoidaan jatkuvasti ottoluvan aikana.

15 km etäisyydellä ei ole useita kilpailevia toimijoita”

Muistutus 14

“Ottasmissuunnitelman mukaisen toiminnan johdosta virkistyskäyttö ei olennaisesti häiriinny alueella.

Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin. Määrät arvioitu suurimman mahdollisen käyttöasteen mukaan, jotta kaikki haitat varmasti huomioidaan.

Todellinen käyttöaste määräytyy markkinatalouden mukaan. Hulevesisuunnitelmat päivitetty ottamissuunnitelmaan

Meluserveys päivitetty”

Muistutus 15

“Ottamissuunnitelman mukaisen toiminnan johdosta virkistyskäyttö ei olennaisesti häiriinny alueella.

Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin.

Määrät arvioitu suurimman mahdollisen käyttöasteen mukaan, jotta kaikki haitat varmasti huomioidaan.

Todellinen käyttöaste määräytyy markkinatalouden mukaan.

Hulevesisuunnitelmat päivitetty ottamissuunnitelmaan

Meluserveys päivitetty”

Muistutus 16

“Ottamissuunnitelman mukaisen toiminnan johdosta virkistyskäyttö ei olennaisesti häiriinny alueella. Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin.

Hulevesisuunnitelmat päivitetty ottamissuunnitelmaan

Vakuus ilmoitettu sen mukaan että toiminta toteutetaan ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavasti, niin että ottoaluetta avataan ja maisemoidaan jatkuvasti ottoluvan aikana.

Luontoarvoselvityksessä arvioidaan maan pinnalla näkyviä eroosion aiheuttamia halkeamia ei maan alaista kalliota.”

Muistutus 17

“Ottamissuunnitelman mukaisen toiminnan johdosta virkistyskäyttö ei olennaisesti häiriinny alueella.

Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin.

Tiestön kokonaiskuormitus sekä meluhaitta vähenee toimitusmatkojen lyhentyessä

Jälkihoitoa varten annetaan vakuus.”

Muistutus 18

“Ottasmissuunnitelman mukaisen toiminnan johdosta virkistyskäyttö ei olennaisesti häiriinny alueella.”

Muistutus 19

“Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin.”

Muistutus 20

“Ottasmissuunnitelman mukaisen toiminnan johdosta virkistyskäyttö ei olennaisesti häiriinny alueella.

Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin.

Hulevesisuunnitelmat päivitetty ottamissuunnitelmaan

Vakuus ilmoitettu sen mukaan että toiminta toteutetaan ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavasti, niin että ottoaluetta avataan ja maisemoidaan jatkuvasti ottoluvan aikana.”

Muistutus 21

“Ottasmissuunnitelman mukaisen toiminnan johdosta virkistyskäyttö ei olennaisesti häiriinny alueella.

Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin.

Hulevesisuunnitelmat päivitetty ottamissuunnitelmaan Vakuus ilmoitettu sen mukaan että toiminta toteutetaan ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavasti, niin että ottoaluetta avataan ja maisemoidaan jatkuvasti ottoluvan aikana.”

Muistutus 22

“Tiestön kokonaiskuormitus sekä meluhaitta vähenee toimitusmatkojen lyhentyessä. Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin.”

Muistutus 23

“Tiestön kokonaiskuormitus sekä meluhaitta vähenee toimitusmatkojen lyhentyessä. Suunnitelmat pohjautuu valtioneuvoston asetuksiin.

Meluserveys päivitetty 17.6.2025

Hulevesien käsittely päivitetty ottamissuunnitelmaan.

Ottamissuunnitelmassa esitetty keinot pölyn torjuntaan.

Tarpeellinen luontoarvoselvitys on tehty”

Toiminnanharjoittajan toinen vastine

Hakija on 30.10.2025 vastineessaan todennut ELY-keskuksen 24.9.2025 lausuntoon seuraavasti:

*”Vastine: **Lisäselvitys***

Tämä meluselvitys on tehty Päijät-Hämeen Murske Oy:n maa-ainesten oton ja murskauksen ympäristölupahakemusta varten. Selvityksen on laatinut Sanni Kiuru.

Lisäselvityksiin on muutettu karttoja, jotta louhinnan sijoittumista on helpompaa havainnoida. Lisälaskennoissa on myös luotu tilanteita, joissa melun leviäminen olisi mahdollisimman suurta, eikä vaimentavia toimenpiteitä ole tehty.

MELUN OHJE JA RAJA-ARVOT

Melutason yleiset ohjearvot 993/1992 sekä Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta 800/2010.

KOHTEEN KUVAUS

Tervahaudanmäki sijaitsee Heinolan kaupungin kirkonkylällä noin 20 km Heinolan keskustasta koillisen suuntaan Sonnasentien eteläpuolella. Maa-ainesta on suunniteltu otettavaksi kahdessa vaiheessa suunnitelma-alueen pohjoisosasta etelään päin. Alueen pohjoisreunalle metsäautotien eteläpuolelle tasataan tasattu varasto- ja toiminta-alue ja näiden eteläpuolelle tulee varsinainen ottamisalue. Ottamissyvydeksi on määritelty ottoalueella +90 mpy (meren pinnan yläpuolella)

MELUMALLINNUS

Melunlaskentaohjelma ja laskentamallit

Laskennallisissa tarkasteluissa käytettiin Noisetools-melumallinnusohjelmaa. Melun laskentamalliohjelman arvot ovat ISO9613-2:2024 mukaiset. Ohjelma on ns. 3D-malli, jossa laskennat suoritetaan kolmiulotteisessa maastoaineistossa. Maastoaineisto sisältää laskenta-alueen maanpinnankorkeustiedot. 3D-malli ottaa huomioon mm. maastonmuodot sekä etäisyysvaimentumisen, esteet, heijastukset sekä maanpinnan absorptio-ominaisuudet.

Laskentamallissa on oletuksena ns. vähän ääntä vaimentavat olosuhteet, eli lievä myötätuuli melulähteestä laskentapisteeseen

päin. Laskentatulosteissa olevat melukäyrät eivät siis todellisuudessa esiinny yhtä laajoina samanaikaisesti kaikkialla, vaan ainoastaan laskentaoletuksen mukaisessa myötätuulitilanteessa melutasot luonnossa vastaavat mallinnustuloksia. Samaan aikaan sivu- ja varsinkin vastatuulen puolella luonnossa havainnoitavat melutasot ovat mallinnettuja tasoja alempia.

Laskentaverkko laskentapisteyden väli 10 metriä Laskentakorkeus 2 metriä maanpinnasta.

Absorptio

Koko alueen absorptiokerroin 0 (kova). Tässä mallinnuksessa laskennan arvioitu kokonaislaskentaepävarmuus lähimmissä häiriityvissä kohteissa on ± 2 dB.

Maastomalli

Ympäristön korkeusaineistona käytettiin Maanmittauslaitoksen maastotietokannan korkeusaineistoa, jota täydennettiin ottoalueen tarkemmalla suunnitelmakartalla, jossa korkeuskäyrät ovat metrin välein. Mallissa ei ole huomioitu kiviaineskentän varastokasoja. Pysyväisluonteiset varastokasat voivat oikein sijoitettuna ja ollessaan tarpeeksi korkeita ehkäistä ottotoiminnan melun leviämistä tehokkaasti itään ja pohjoiseen. Mallissa ei ole huomioitu metsäkasvillisuutta melua vaimentavana tekijänä. Metsäkasvillisuus (puusto yms.) voi vaimentaa melua, mikäli kasvillisuusvyöhyke on riittävän korkea ja syvyys on suuri. Kuitenkin ympäristömeluarvioinneissa pääsääntöisesti kasvillisuuden vaikutusta ei oteta huomioon, koska vyöhykkeiden pysyvyydestä ei voida olla varmoja (esim. puuston avohakkuut).

Melulähdetiedot

Melupäästöinä käytettyjen melulähteiden osalta käytettiin useista vastaavanlaisista melulähteistä mitattuja tyypillisiä melupäästöarvoja.

Laskennassa käytetyt melupäästöarvot on esitetty taulukossa. Melulähteet ovat mallinnettu ympärisäteilevinä pistelähteinä.

Impulssimaisuus ja kapeakaistaisuus:

Murskauslaitos ja rikotuslaitteisto ovat lähietäisyydellä impulssimaisia äänilähteitä. Etäisyyden melulähteestä kasvaessa satojen metrien etäisyyksiin vähenee impulssimaisuus selvästi ja lopulta häviää kokonaan. Mallinnuksessa impulssimaisena melulähteenä on pidetty rikotusta. Kapeakaistaista melua aiheuttavia melulähteitä ei selvityksen kohteena olevalla ottoalueella ole

toiminnassa lukuun ottamatta työkoneiden varoitussummereita, jotka kuitenkin ovat välttämätön työturvallisuustekijä.

MALLINNUSTULOKSET

Liite 1 Murskauslaitos sekä rikotus toimivat 100% sekä samaan aikaan poravaunu työskentelee ottoalueen korkeimmalla kohdalla.

Liitteet 2 Murskauslaitos sekä rikotus käynnissä 100%

Liite 3 Poravaunu käynnissä 100%

Laskennat edustavat ns. pahinta tilannetta, jossa ottoalueella toimii saman työpäivän aikana sekä poraus- että murskausryhmä. Mikäli poraus ja muu kiviaineksen ottotoiminta (rikotus, murskaus) suoritetaan eri työpäivien aikana, päiväajan keskiäänitasotuotos ja tätä kautta keskiäänitasoalueet ovat selvästi liitekuivissa esitetyjä pienemmät. Mallinnusvaiheessa ei ole lisätty lainkaan vaimentavia maa tai varastokasoja.

Tulosten perusteella kokonaismelutaso alittaa valtioneuvoston asetusten raja-arvot.”

Tarkastukset

Alueella ei ole tehty hakemuksen johdosta tarkastusta.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Jätelaki 646/2011

Maa-ainelaki 555/1981

Naapurussuhdelaki 26/1920

Valtioneuvoston asetus kivilouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta 800/2010

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta 926/2005

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta 79/2017

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992

Ympäristönsuojelulaki 527/2014

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa 10 vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulon jälkeen. Yhteiskäsittelyssä annettava lupa on määräaikainen ja luvan voimassaolo määräytyy maa-ainelain 10 §:n mukaan. (MAL. 4a, 10 §)

MAKSUT JA NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN

Vakuus

Ennen maa-ainesten ottamisen aloittamista hakijan on asetettava lupamääräysten noudattamiseksi **17 000 €** (3,4 ha x 5000 €) euron suuruinen MAL 12 §:n tarkoittama hyväksyttävä vakuus. (esim. pankkitalletus tai pankkitakaus). Vakuussumma muodostuu arvioidusta jälkihoitotöiden kustannuksista noin 5000 euroa / ha.

Vakuuden tulee olla asetettuna ennen toiminnan aloittamista. Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin valvontaviranomainen on

hyväksynyt asetetun vakuuden. Vakuuden tulee olla voimassa yhden (1) vuoden yli tämän luvan voimassaoloajan. Vakuuden arvoa voidaan tarkistaa luvan voimassaoloaikana.

Vakuus voidaan vapauttaa kokonaisuudessaan toiminnan päättyttyä, lupaan liittyvien ehtojen velvoitteiden tultua täytetyiksi. Vakuuden vapauttaminen tapahtuu valvontaviranomaisen päätöksen perusteella.

Vakuuden edunsaajaksi tulee osoittaa Heinolan ympäristönsuojeluviranomainen.

Vakuuden hyväksymisestä peritään 80 € maksu.

Tarkastusmaksu

Luvan ottamissuunnitelman tarkastamisesta luvan hakijan on suoritettava 1.7.2016 voimaan tulleen maa-ainestaksan mukaisesti seuraavat maksut:

Tarkastusmaksu ottamissuunnitelmaa kohti	200,00 €
+ ottamisalueen pinta-alan mukaan 70,00 €/ha x 3,4 ha	238,00 €
+ hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainemäärän tilavuuden mukaan 0,01 €/m ³ x 250 000 m ³ , kuitenkin vähintään 300 €	2500,00 €
Ympäristölupahakemuksen perusmaksu	1000,00 €
Mikäli hakemus sijoittuu alle 500 m lähimmästä asuin- tai lomarakennuksesta, lisätään maksuun 250 €.	250,00 €
yhteensä	4188,00 €

Näiden lisäksi peritään kuulemisesta perusmaksu 20 €, rajanaapuri 30€/kuultava ja muu asianosainen 15€/kuultava.

Perusmaksu	20,00 €
Rajanaapuri 8 x 30€	240,00 €
Muu asianosainen 3 x 15€	45,00 €
yhteensä	305,00 €

Valvontamaksu

Vuosittaista valvontamaksua peritään kulloinkin voimassa olevan taksan mukaan. 1.7.2016 voimaan tulleen maa-ainestaksan mukaiset valvontamaksut ovat seuraavat:

Vuotuisen ottomäärän mukaan 0,02 €/m ³ x 25 000 m ³	500,00 €
+ ottamisalueen pinta-alan mukaan 40,00 €/ha x 3,4 ha	136,00 €
yhteensä	636,00 €

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös	Hakija
Tiedoksi	Lupa- ja valvontavirasto Päijät-Hämeen ympäristöterveys Kiinteistön omistaja Muistutusten ja mielipiteiden jättäneille
Kuulutus	Päätöksestä kuulutetaan Heinolan verkkosivuilla. www.heinola.fi > kuulutukset

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla muutoksenhakuohjeen mukaisesti. Muutoksenhakuohje on tämän päätöksen liitteenä. Maksusta haetaan muutosta samassa järjestyksessä, kuin päätöksestä.

LIITE Valitusosoitus

Sähköisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta otteen oikeaksi todistaa allekirjoittaja

Maria Laakkonen
toimialasihteer

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Tiedoksianto asianosaiselle

4.5.2026

postitse / sähköpostitse

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 23**VALITUSOSOITUS / YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAINEN PÄÄTÖS**

- Valitusviranomainen** Tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**.
- Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettamisestä, kolmantena (3) päivänä sähköpostiviestin lähettamisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Muiden katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa.
- Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot.
  - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa viipymättä ilmoitettava hallinto-oikeudelle)
  - mitä päätöstä valitus koskee
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
  - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
  - perusteet, joilla muutosta vaaditaan

- mihin valitusoikeus perustuu, jos kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

1. Päätös, johon haetaan muutosta valitusosoituksineen
2. Tieto siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, esimerkiksi kopio saantitodistuksesta tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
3. Asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu päätöksen tehneelle viranomaiselle
4. Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja, ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja, luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja tai toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faksilla tai sähköpostilla. Sähköisesti (faksina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Vaasan hallinto-oikeuden yhteystiedot

osoite: Korsholmanpuistikko 43, PL 204, 65101
Vaasa
puhelin: 029 56 42611 (vaihde)
faksi: 029 56 42760
sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Valitus tehdään ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet> tai käyttämällä oheista QR-koodia:

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, eli hyväksyy valittajan vaatimukset.

Lisätietoa oikeudenkäyntimaksuista hallinto-oikeudessa:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>